SEP 19 '55 216

VIENYBĖ

LXIX M. 35 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1955 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 9 D. KAINA 10c.

DABAR

Genevos dvasia
Tarybų tarybos
Sauerweino dėka
Glušo vaidmeny

JUOZAS TYSLIAVA

Mažlietuviai, kažkur tarp Įsručio ir Tilžės, kadaise dainuodavo:

"Vakar buvai tolimoji,
Šiandien mylimoji.'

Šios nepaprastai gražios mūsų liaudies dainos žodžiais būtų galima apibudinti ir dabartinius amerikiečių santykius su rusais.

Visi, kas tik patenka į Sovietų Sąjungą, teisėjai, kongresmanai, žurnalistai ir net eiliniai turistai, tampa sužavėti.

Pavyzdžiui, senatorius G. W. Malone, republikonas iš Nevados, nuvykęs į Maskvą, pareiškė:

"Tuo tarpu, kai rusai galvoja ir stato šimtmečiais, tai mes — metais".

Tai "Genevos dvasia", paleista akmeniu nuo kalno, ritasi žemyn, ar ne?

***

Ar tik nebūsime perdaug sutarybėję?

Nekalbant jau apie tarybinę Lietuvą, mes čia, Amerikoje, tarybas kepame, kaip blynus.

Tarybos peri tarybas. Pavyzdžiui, Amerikos lietuvių bendruomenė pagimdė tarybą.

Bendruomenės taryba pagimdė kultūros tarybą.

Kultūros taryba pagimdė švietimo ir auklėjimo tarybą.

O ką jau bekalbėti apie Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri savo skyrius, taip pat tarybomis vadinamus, turi beveik visose kolonijose?...

Pridėję kitas organizacijas, taip pat turinčias savo tarybas, gausime — ką?

Totalitariniai sutarybintą lietuvių tautą.

***

Viename Amerikos lietuvių bendruomenės pranešime sakoma:

"Mūsų visų tikslas: Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt".

Įdomu, koks būtų buvęs "mūsų visų tikslas" šiandien, jeigu prieš pusę šimto metų dr. G. Sauerwein nebūtų parašęs tos dainos?

Vokietis, matote, turėjo įtikinti lietuvį, kad jis yra lietuvis...

Tai panašu į dar tolimesnę praeiti, kai lietuviai darė istoriją, o kiti ją rašė.

Lietuvos kunigaikščiai, kurie buvo tos istorijos varovai, deja, nemokėjo rašyti.

Jie tik savo antspaudus pridėdavo.

***

Viename laikraštyje skaitome:

"...Smetona savisaugos instinkto nešamas, atsidūrė antroj pusėj Šešupės. Ir čia dar jį pasekė jo vakarykščiai adorato riai, jo išlaipsniuoti ir apdovanoti aukštieji kariai, turėdami tikslą klastingai įvilioti jį atgal Kaunan. Smetona Eidkūnų viešbučio verandoje atkirto jiems lenkišku posakiu 'niema durniow' ir pasiliko..."

Tie, kurie važiavo į Eidkūnus Smetonos parsivežti, faktinai ir buvo durniai.

Ar ne tais pačiais Smetonos keliais, vėliau, bolševikams grįžtant, bėgo tūkstančiai mūsų tautiečių?

Bet laikraščiui, kuriam Šešupė bėga pro Eidkūnus, tai, žinoma, nesvarbu.

***

Naujienų bendradarbis andai mėgino įrodyti, kad Stasys Lozoraitis — lenkas...

"Tai pasaka, kaip vėžys su plaktuku ant pečiaus žirnius kūlė", anot to garsaus lenkų publicisto Novačinskio.

Tokiu būdu ir Vincas Kudirka buvo lenkas.

Glušą vaidindamas, Chicagos dienraščio bendradarbis labai lengvai galėtų pakrikštyti lenku net tokį Joną Jablonskį, kuris, savo atsiminimuose apie Kudirką, taip rašo:

"...Sakydavome, kad mūsų literatūros kalba turinti būti lenkų kalba, svajoti apie kokį iškėlimą lietuvių kalbos į visus mokslo, literatūros ir šiaip gyvenimo reikalus yra, mažių mažiausia, neišmintinga ir nerimta."

IR EUROPOJE SVAJOJAMA APIE KOEGZISTENCIJĄ

Aštuoni šimtai prancūzų vyksta į Sovietų Sąjungą.—Tuo tarpu Bulganinas atvirai sako, kad rusai darę klaidą, paneigdami Vakarų tautų mokslo laimėjimus. — Grįžtama prie senos orientacijos.

(Vienybės korespondentas Paryžiuje)

●

Prancūzijoje pradeda plėstis streikai. Įrodyta, kad tai ne be komunistų agitacijos. Kai kur net neapseita be kraujo praliejimo.

Besiplečiant Moroko riaušėms, Prancūzijos saugumas yra atsidūręs pavojuje. Vyriausybė gal per mažai pasiuntė kariuomenės ir žandarų į šiaurės Afriką, kad ten galėtų sukliudyti besiplečiančiam karui, bet kartu ir per daug, nes paliko beveik tuščią Prancūziją, kur jau vos bepajėgiamos suvaldyti komunistų suorganizuotos darbininkų riaušės.

Kaip matome, visa tai buvo surežisuota tuo metu, kai šiaurės Afrikoje arabai pradėjo žudyti europiečius, Prancūzijoj pramonės centruose darbininkai susirėmė su žandarais.

Kremlius tikisi, kad spalio mėnesį, kai Genevoj susitiks užsienių reikalų ministeriai, sovietų delegacija ras vakariečius nevieningus, pasiryžusius už ramybę paaukoti Paryžiaus susitarimus, jei ne dvasioje, tai bent tekste.

Jei dalykai palankiai sovietams klostysis, jie bandys įtikinti amerikiečius, kad šių interesas palikti Europą jos pačios likimui. Mainais už tai, sovietai siūlys paspausti Pekiną, kad šis taikingiau laikytųsi. O kas žino, gal kartais Maskva pasiūlys pasirašyti Rusijos — Amerikos paktą, kad užtikrintų ekspansiją į Azijos pietryčius?

Aišku, visai tai matydamos, vakarų tautos mažai tėra įsitikintos, kad Maskva jieško sugyvenimo tarp Sovietų Rusijos ir laisvojo pasaulio, nors paskutinieji sovietų vadų žestai ir buvo davę kiek vilčių, kad bus išsinerta iš tos nuodijančios atmosferos.

Artimas laikas turės parodyti, kokios buvo pasekmės pačiai rusų tautai. Pripratę girdėti iš savo vadų, kad Sovietų Rusija esanti apsupta priešų, kad vakarai be perstojo ruošiasi karui, štai rusai pirmą kartą iš savo vyriausybės išgirdo kalbant apie taiką ir pripažinimą, jog prezidentas Eisenhoweris turi taikingus norus.

Iš keturių užsienių reikalų ministerių konferencijos Genevoj negalima laukti pozityvių rezultatų, tačiau vienas klausimas, kuris yra įrašytas į darbotvarkę, galėtų būti lengvai išspręsti, pasirašant abipuses konvencijas, būtent, kultūrinių ryšių užmezgimas tarp Sovietų Rusijos ir Vakarų.

Vakarams dėl to negresia pavojus. Abejojama, ar sovietai įgabens daugiau propagandinės medžiagos ir savo agentų, kiek jie turi dabar. Jų "kultūrinė" įtaka negalės padidėti. Tuo tarpu iš vakarų bus laimėta ir leista vakarų kultūros spinduliui įsiskverbti į Rusiją. Tegu rusai leidžia laisvai įgabenti į Rusiją ir jos valdomus kraštus spaudą, tegu nustoja trukdyti užsienio radijo klausimosi, tegu žmonėms leidžia laisvai lankytis Rusijoje.

Čia spraga jau padaryta. Amerikiečių farmerių delegacija, kuri lankėsi Rusijoje, išdėstė rusams kritiką ir šie nepabijojo ją paskelbti savo spaudoj. Dabar štai vėl iš Prancūzijos į Rusiją išvyko 800 prancūzų ekskursija. Šį kartą iškeliavo ne komunistų partijos nariai, ar prokomunistiškų darbininkų sindikatų parinkti asmenys, bet laisvi prancūzai, kuriems be jokių suvaržymų buvo duotos turistinės vizos. Tarp keliautojų yra prezidento Coty giminaičiai, Mendes-France tėvai, daug intelektualų ir didelis skaičius rusų emigrantų, tapusių Prancūzijos piliečiais. Visus juos sovietai pasiruošę kuo gražiausiai pasitikti, įsitikinę, kad tai bus geriausi jų propagandos agentai.

Rusai patys pastebėjo, kad atsiribodami nuo vakarų kultūros, jie tik sau kenkia. Maršalas Bulganinas komunistų partijai tai aiškiai pabrėžė:

"Mes neturime teisės užmiršti, kad kapitalistiniuose kraštuose technika netūpčioja vietoje. Ginklavimosi lenktynių įtakoje, dėka konkurencijos ir jieškojime išnaudoti iki maksimumo našumą, technika ten padarė didelį progresą visose srityse. Mūsų uždavinys yra, panaudojant mūsų režimo palankumus, pervіršyti užsienio valstybių mokslo ir technikos laimėjimus".

Toliau Bulganinas prisipažino:

"Sovietų darbininkas, nejvertindamas užsienio valstybių atradimų mokslo ir technikos srityse, prarado nemažai laiko ir pinigų, bejieškodamas tokių dalykų, kurie užsieny jau seniai atrasti ir vartojami plačioj gamyboj. Pas mus dar yra darbininkų, kurie laiko nebūtinu dalyku studijuoti užsieniečių bandymus, per savo kvailą pasididžiavimą, tikrumoje jie slepia savo nežinojimą".

Pasikeitimas mokslo žiniomis jau prasidėjo, ką matėme iš Genevos konferencijos "atomas taikai".

Bet šis Bulganino pareiškimas parodo vieną charakteringą dalyką, kad Sovietų Rusija, kuri nuo revoliucijos buvo užsidariusi karingoje atmosferoje, izoliuodamasi visiškai nuo vakarų, grįžta prie tos orientacijos, kurios buvo laikomasi porą šimtų metų, būtent leisti iš naujo sverbtis į Rusiją vakarų kultūrai.

VARDAI IR FAKTAI LIETUVOJE

— Enkavedistų rašytojas Jonas Šimkus straipsnyje "Nugalės gyvenimas, nugalės taika". Tiesoje rašo: "Siauraprocčiai pretendentai į viso pasaulio valdytojus — Amerikos imperialistai tiki ginklo jėga. Trokšdami viešpatauti ir bizniauti visame pasaulyje, jie mosuoja atominėmis bombomis ir tuo būdu tiki pasiekti savo nusikalstamus tikslus"... Šimkus, kuris ilgą laiką yra buvęs "tarybinių" rašytojų sąjungos pirmininkas, dabar yra "respublikinio taikai ginti komiteto" pirmininko pavaduotojas. Šimkus, kurio rankos suteptos krauju, dabar pirmos klasės "taikos mylėtojas"...

— Meno tyrėjas Drėma Vilniuje rašo monografiją apie Kanutą Rusecką — įsimylėjusį Vilniaus dailės mokyklos atstovą. P. Gudynas ir R. Kalpokas parašę darbą apie P. Kalpoko kūrybą.

— Tiesoje įdėtas iš Izvestijos perspausdintas Lietuvos TSR (ne Romos!) katalikų bažnyčios atstovų pareiškimas, kuriuo "paremiama Pasaulinės Taikos Biuro Kreipimasis prieš atominio karo rengimą". Šį pareiškimą, esą, pasirašę: K. Paltarckas, Panevėžio vyskupas, Vilniaus kapitulos vikaras, dr. J. Stankevičius, Kauno arkivyskupijos, Kaišiadorių ir Vilkaviškio vyskupijų kapitulos vikaras ir P. Maželis, Telšių vyskupijos valdytojas.

Panašų pareiškimą yra padaręs "aukščiausias setikių tarybos Lietuvos TSR prezidiumas". Po tuo pareiškimu pasirašė — Kuznecov, "aukščiausios sentikių tarybos Lietuvos TSR pirmininkas" ir Jegorov, "aukščiausios sentikių tarybos Lietuvos TSR reikalų valdytojas".

(Nukelta į 5 psl.)

Plk. Horace A. Hanes šiomis dienomis Philadelphijoje buvo apdovanotas Thompsono Trofėja už tai, kad jis sprausminiu F-100-C lėktuvu skrisdamas 822 mylių į valandą greitumu, laimėjo tos rūšies pasaulinį rekordą.

Buenos Aires minia, susirinkusi prie Vyriausybės Namų, šaukte šaukė, reikalaudama, kad Peronas atsiimtų savo atsistatydinimo pareiškimą ir toliau būtų Argentinos prezidentu. Peronui to tik ir reikėjo: jis atšaukė tą pareiškimą ir čia pat paskelbė karą opozicijai.

KAI KONGRESMANUI MASKVOJE PAKIŠA REVOLVERĮ PO NOSIM...

Kongresmanas Joe Holt sako, kad Kremliaus valdovų šypsenos —nauja propagandos priemonė. — "Reikėtų užpilti šalto vandens toms pasakoms apie pasikeitusią Rusiją", sako Holt.

Kongresmanas Joe Holt, republikonas iš Kalifornijos, kuris, kaip ir daugelis kitų amerikiečių, Bulganino, Chruščiovo ir kompanijos šypsenų viliojamų, nusiskubino į Maskvą. Amerikietis, kas jis bebūtų, kongresmanas, ar eilinis turistas, nuvažiavęs į svetimą miestą, mėgsta pasidairyti. Bet kongresmanas Joe Holt negali tverti piktumu, kad jam besižvalgant po Maskvą ir besitaikant fotografuoti bažnyčią, ar kitą kurį ten pastatą, staiga, lyg iš žemės išdygęs, atsiranda Sovietų armijos karininkas ir, atkišęs revolverį, kongresmanui sako: "Tu nekultūringas..." Kongresmanui, žinoma, nieko kito neliko, kaip tik prisipažinti, kad iš tikrųjų jis nėra kultūringas...

Kongresmanas Holt, kuriam praeito karo metu teko būti fronte, veliau prisipažino, kad dar niekad niekas jam nebuvo taip arti prikišęs revolverio kaip tas Sovietų karininkas Maskvoje. Prie pat nosies, girdi. Ir nežinia, tuo tas revolverio kaitiojimas būtų pasibaigęs, jeigu, maždaug, po valandos laiko nebūtų atėjęs pulkininkas ir kongresmaną išgelbėjęs.

Dėl šio incidento, kaip teko girdėti, Amerikos ambasada Maskvoje pareiškė protestą.

Kongresmanas Holt, dabar jau grįžęs į Jungtines Valstybes, sako, kad Sovietų Sąjunga tebėra "militarinė diktatūra" ir kad "Kremliaus šypsenos" niekaš daugiau, kaip naujos propagandos priemonė. Anot jo —

"Amerikiečiai neturėtų tikėti rusų pasakoms apie naują laisvę turistams Rusijoje. Jūs negalite ten prieiti prie žmonių. Jūs galite pamatyti tik tai, ką jie nori jums parodyti. Aš pats buvau linkęs manyti, kad reikėtų pažinti dabartinę Rusiją. Bet jie mums rodo muziejus, bažnyčias ir t. t. Ir aš buvau nuomonės, kad su rusais reikia gerinti santykius, bet dabar, manau, reikėtų užpilti šalto vandens toms pasakoms apie pasikeitusią Rusiją", piktai kalbėjo kongresmanas Holt.

APLINK PASAULĮ

● Iš Washingtono praneša ma, kad pirmą kartą istorijoje, dirbančiųjų skaičius Jungtinėse Valstybėse pasiekęs 65,488,000.

● Paliauboms tarp Izraelio ir Egipto įvykus ties Gaza sritimi, susidūrimai prasidėję Jordano ir Sirijos pasieny. Pašaliniai stebėtojai mano, kad arabų tautos yra nusprendusios sistematiškai Izraelį "baniuty ti" iš visų pusių.

● Rugsėjo 7 d. į Belgradą atvyko Graikijos karalius Povilas ir karalienė Frederika. Graikijos monarchų garbei su ruoštame bankete maršalas Tito gyręs Balkanų (Graikijos, Turkijos ir Jugoslavijos) santarvę, nors jos karinio aspekto nepaminėjęs.

● Budapesto radijas praneša, kad komunistinė Vengrija savo kariuomenę sumažinusi iki 20,000.

● Buvęs premjeras Winston Churchill, kalbėdamas jam su ruoštame pagerbimo bankete Hastings, Anglijoje, pareiškė, kad karo metu jis siūlęs Vakarų sąjungininkams užimti Berlyną pirma negu jį pasiekė Sovietų armiją, bet amerikiečiai jo pasiūlymo nepriėmę.

● Kancleri Adenaueris, prieš išvykdamas konferencijai į Maskvą, Bundstange pranešė, kad sulaikyta keletas Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnų, palaikiusių ryšius su komunistais.

● Rugsėjo 7 d. komunistinė Kinija leido grįžti namo dar devyniems amerikiečiams, civiliams asmenims.

● Tokijo policija sulaikė 18 Šiaurės Korėjos komunistų, šnipinėjusių komunistams Japonijoje.

● Premjeras Faure tikisi, kad 10 dienų laikotarpyje tarp Prancūzijos ir Moroko politinių sluoksnių bus susitarta dėl naujos protektorato vyriausybės sudarymo. Moroko nacionalistų atstovai, kaip ir Paryžiaus emisarai, buvo nuvykęs į Madakarskarą tartis su buvusiu sultonu Sidi Mohammed Youssef.

● Premjeras Nehru pareiškė: "Aš nesu pasiruošęs toleruoti portugalų palikimo Goa, net jeigu vietos gyventojai to norėtų. Jokia svetima valstybė negali mindžioti Indijos žemės".

● Prahos spauda praneša, kad Čekoslovakijos dirbtuvės gaminančios Sovietams spraus minius lėktuvus ir bombonešius nuo pat Korėjos karo pradžios.

● Japonijos gynybos tarybos pirmininkas Sunada pareiškė, kad japonai gali sumažinti finansinę paramą okupacinei Amerikos kariuomenei, jeigu ji pasiliktų Japonijoje ilgiau, negu buvę numatyta. Jis mano, kad Japonijai užteks trijų metų laiko apsiginkluoti.

● Suomijos prezidentas Paasikivi, premjeras Kekkonen ir keletas kitų valstybininkų rugsėjo 15 d. vyksta į Maskvą "draugingumo ir bendradarbiavimo" ryšiams sustiprinti.

● Britanijos premjeras Edenas pareiškė, kad Sovietų premjeras Bulganinas ir komunistų partijos sekretorius Chruščiovas, jeigu jie atvyks į Londoną, būsią maloniai priimti.

● Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris išskrido į Maskvą penkių dienų konferencijai, kuri, anot jo, turės būti naudinga ne tik Europos, bet ir viso pasaulio taikai.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Laikai ir faktai (7)

KAIP VLIKAS PASKANDINO SAVE KOVOJE DĖL "VALDŽIOS" BALOJE

KAROLIS DRUNGA

Pereitą savaitę buvo keliais pavyzdžiais pavaizduota, kad Vliko vadovai lietuviškos visuomenės atliekamus darbus vertina tik pagal tai, kiek tai naudinga Vliko "valdžios" siekiams puoselėti. Jei kuris nors darbas atliekamas Vliko sferoje nesančių žmonių arba jei tas darbas nesudaro vienokios ar kitokios priemonės Vlike ne sančioms ar jame esančioms opozicinėms organizacijoms žlugdyti bei Lietuvos Diplomatinei Tarnybai "nugarkaulį nulaužti", tai reikalas Vlikui tampa neįdomus. Ir ne tik kad neįdomus, bet, tiesiog, smerktinas.

Jei Lietuvos diplomatai, akredituoti Washingtone, Londone ir Paryžiuje prieš Keturių Didžiųjų konferenciją Genevoje, vyriausybėm raštu primena Lietuvos bylą ir prašo jos neužmiršti, tai Vliko vadovai vadina "partizaniška" veikla. Jei gi, kaip tai buvo pernai, prel. Krupavičius, besilankydamas Valst. Departamente, įteikia raštus, kurių tekstų eilė Vliko narių dar ir šiandien nežino, tai tas, be abejo, yra tvarkoj. Arba, jei dr. P. Karvelis, apjakusios "valdžios" aistros vedinas, išperi drauge su prel. Krupavičium pernai svetimtaučių akyse lietuvišką visuomenę stipriai sukompromitavusią "Bonnos aferą", tai tas, tur būt, priklauso prie Lietuvos laisvinimo darbų? Vliko vadovų antikomunistinis nusistatymas reiškiasi labiausiai tuo, kad jie nemoka parausti. Tai padarytų kiekvienas kitas žmogus, jei jis pernai skelbęs, kad Vokietijos vyriausybė priėmė dr. P. Karvelį "pilnai ir visuotinai" Lietuvą atstovauti, šiais metais pamatytų, kad skleidė tik melus.

Na, gerai, sakykim, kad sabotavimas ir niekinimas darbo, kurį atlieka ne Vliko žmonės, yra, taip sakant, Vliko "savisaugos" instinkto padiktuotas veiksmas. Primityvi logika tokią išvadą daryti leidžia. Primityvioje dr. Karvelio ir prel. Krupavičiaus galvosenoje kiekvienas ne jų politinėje kontrolėje esančių lietuvių padarytas ar daromas darbas yra tik "vienybės skaldymas". Iš tikrųjų kaip gi galima kitaip pavadinti tai, kas netinka į jų partinės algebros lygtį. Tačiau labai įdomu yra pasižiūrėti, kaip gi esmėje yra su tais darbais, kurie atliekami Vliko ar jo technikinio aparoto. Taigi, su darbais, kurie nėra atliekami jau jokių "samozvancų", bet "pateptųjų", ir kurių Vlikas, be abejo, nevadina "partizaniška" akcija.

Štai daugiau kaip prieš pusmetį Jonui Grigolaičiui, iškankintam nacių kacetuose ir sergančiam TBC Vokietijoje, susidarė kai kurių sunkumų gauti pagal įstatymus numatytą atlyginimą už patirtus nacių persekiojimus. Bylą apsunkino ta aplinkybė, kad vienas Hamburgo universiteto tarnaujantis ekspertas pateikė atlikimam teismui ekspertyzą, pagal kurią išeitų, kad Lietuvoje mažumos buvo persekiojamos hitleriniais metodais. O vokietis, atvažiavęs Lietuvon, patekdavęs, pirmiausia, į kacetą. Pagal kalbamos ekspertyzos išvadą lietuviai, kankinti nacių kacetuose, gavo maždaug tai, ką patys anksčiau kitiems darė.

J. Grigolaitis tokios "ekspertyzos" akivaizdoje kreipėsi į Vliko VT, pra'ydamas pagalbos. Atremti daromus lietuviams priekaištus jis vienas negalėtų įstengti, nes ekspertyza buvo paruošta mokslišką ar, geriau sakant, pseudomokslišką. T. y. prie jos ar joje buvo įtvardinti įvairūs šaltiniai, dokumentai, knygos ir t. t. Atseit, kad tinkamai "ekspertyzą" paneigti, reikia turėti joje minimus žinių šaltinius ir, be to, įvairios kitos dokumentacijos bei literatūros.

J. Grigolaitis pasielgė visiškai logiškai. Jis buvo irgi girdėjęs, kad Vlikas turi ar turėjo t. v. Revendiktuotinų Sričių Tarnybą. T. y. tarnybą, kurios labai svarbiu darbu turėjo būti visa Klaipėdos krašto dokumentacija ir lietuvių-vokiečių santykių praeityje tyrinėjimas. Taigi, galima buvo visiškai pagrįstai galvoti, kad tas Vliko darbo sekretorius turės ne tik reikiamą archyvą, bet jau ir paruoštų studijų, o taip pat ir pareigūnų, kurie galėtų J. Grigolaičiui tinkamai padėti. To galima buvo tikėtis, ypač kad J. Grigolaičio atvejais kalbamos "ekspertyzos" šviesoje jau nebeliko asmeniško reikalu, bet tapo visus lietuvius paliečiančiu klausimu.

Neteko girdėti, kad J. Grigolaitis būtų susilaukęs reikiamos pagalbos. Faktinai jis jos ir susilaukti negalėjo, nes t. v. Revendikuotinų Sričių Tarnybos darbas egzistavo tik popieriuje ar Eltos Informacijų komunikatuose kaip propagandinis arkliukas. Nei dokumentacijos, nei literatūros, nei studijų kalbama Vliko tarnyba neturėjo ir neturi.

Tačiau išlaidos tai tarnybai buvo daromos. Per M. Brako jai vadovavimo laikotarpį buvo "revendikuojamoms sritims" išleista virš 10,000 dolerių. O kur tų išlaidų rezultatai? Kai M. Brakas kalbamą "ekspertyzą" dabar, jau būdamas New Yorke, gavo, jis nieko skubesnio negalėjo padaryti, kaip tik ją toliau skubiai perduoti gen. konsului Budriui. Atseit, rankas nusiplauti. Tačiau M. Brakas teisingai pasielgė bent ta prasme, kad jis tuo išreiškė tiesą. Būtent, kad Vliko Revendikuojamų Sričių Tarnyba nepadarė ir nepaliko nieko, kas paskiram lietuviui ar Lietuvai santykiuose su vokiečiais galėtų padėti. O 10,000 dolerių su viršum išgaravo kažkokiais "veiklai".

Tai yra vienas, bet labai būdingas pavyzdys, kaip slovi reikalai su paties Vliko darbais. Vliko vadovams nerūpi darbas, kuris reikalauja tylos, atsidėjimo ir ilgalaikio kruopštaus kabinetinio darbo. Su studijiniu darbu greitos vidaus politinės propagandos nepadarysi. Patrimituoti per Eltos Informacijas, kad Vlikas, steigdamas ir pildamas pinigus Revendikuotų Sričių Tarnybai išreiškia savo gilų susirūpinimą Mažosios Lietuvos reikalais, yra Vlikui naudingas. Tačiau tuo visas Vliko susidomavimas pačiu reikalu ir pasibaigia. Ir jei dar skiriamos lėšos Mažosios Lietuvos ar esmėje su revendiktuotinų sričių problema susijusiems reikalams, tai tik tam, kad po jautrios problemos priedanga, nepaliekant ir nesukuriant jokių naudingų rezultatų, laikyti ant reikiamo pavadžio prel. Krupavičiui MLRS atstovus Vlike. T. y. žmones, kuriuos MLRS, kaip ji pati sako, laiko savo atstovais, bet už jų veiklą neatsako. (Ž. Vienybė, 1955. VII. 8). Tai ir yra visa reikalo išmintis. Išlaikyti Vlike atstovus, už kurių veiklą krikdemų labui niekas neatsako, yra esmė, sužlugdžiusi visą Lietuvos vakarinių sienų problematikos darbą. Tik vidaus politinių siekių vaikymasis ir yra viskas, kas buvo ir liko iš kadaise tuščiam pasigyrimui naudoto Revendikuotinų Sričių Tarnybos vardo.

Tokia pati dvasia lydi ir kitus Vliko užsimojimus. Pernai skelbta "Laisvinimo Talka", dar seniau kurta LEST (ar dar kuriom kitom raidėm besivadinanti organizacija ar institucija lietuviams į Europos apjungimo pastangas įtraukti), visokie "atstovavimai" Strasburgo Europos apjungimo bandymo institucijose, Vliko VT dokumentacijos skyrius ir t. t. Visa tai yra tik medžiaga Eltos Informacijoms. Tai yra tik tušti užrašai propagandiniam vaizdui sudaryti. Jei šiandien kas paprašytų iš Vliko dokumentacijos skyriaus, pvz., studijos apie pirmą "piatiletką" pavergtoje Lietuvoje, susilauktų tik rankomis suplasnojimo. Pati gi medžiaga guli suversta ir laukia apdorojimui amžinybės, kada bus milijonai metų studijiniam darbui. Šiandien gi pakanka skelbimo Eltos Informacijose, kad Vlikas turi dokumentacijos skyrių, o kiti, va, neturi. O kad visa tai yra tik "Potiomkino dvarai", — nesvarbu.

Iliustracijos, kaip Vlikas, atsisakęs nuo rezistencinio Vliko tradicijos, paskandino save ir lietuviškos visuomenės organizacinę vienybę kovos dėl "valdžio" baloje, yra žymiai gausesnės. Jų laikraštiniuose straipsniuose neišsemsi. Tai būtų net pergausi medžiaga atskiram leidiniui, pavadintam "Kas tai yra Vlikas?" (Jį Vlikas leidžia jau keturis metus). Tačiau tai nėra svarbus darbas ir vargu, ar atsiras, kas juo norėtų užsiminti. Yra pakankamai jau išaiškėję per dešimt metų, kad su Vliko dvasia ir metodais eiti toliau nebegalima. Kova dėl "valdžios", kaip viso blogio priežastis, yra lietuviškiems reikalams skaudžiai pakenkęs reiškinys. Kas ji nori ir toliau puoselėti, tegu lieka su Vliku. Lietuvos laisvės bylai naudingą darbą galima puikiausiai dirbti ir be liguistų pretenzijų būti "aukščiausiu tautos politinės valios reiškėju". Mūsų tautos laisvės ryžto atstovavimas yra visų lietuvių pareiga ir teisė. Jei institucija, pasiėmusi pareigą šį ryžtą visuomeniškai atstovauti, tam tikslui visų lietuvių apjungti neįstengė ir nenorėjo, už pasekas yra ji pati atsakinga. Organizacijos, kurios buvo Vliko atstumtos, turi ne tik teisę, bet ir pareigą lietuvišką darbą bandyti organizuoti be viską žlugdančio kovos dėl "valdžios" balasto.

(Pabaiga)

Viena jų šį šeštadienį Atlantic City bus išrinkta Miss America.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS Į BOSTONĄ

Čiurlionio vardo ansamblis, įsikūręs Clevelande, yra kviečiamas koncerto į Bostoną. Sumanymo tam koncertui rengti ėmusi LTS Bostono skyriaus Valdyba ir BALFo skyriaus vadovybė. Kadangi Čiurlioniečių koncerto surengimas nėra vienos ar dviejų organizacijų reikalas, todėl rugsėjo 1 d. vakare iniciatoriai LTS namuose sušaukė Bostono lietuviškųjų organizacijų atstovų susirinkimą. Atsilankė kun. klebonas P. Virmauskis, adv. J. Grigalius, adv. Young-Jankauskas, inž. Cibas, inž. J. Gimbutas, inž. Izbickas, p. Galinienė, p. Vaičiūnas, p. Švelnis, p. Ivaška, p. Viščinis, p. Romanas, p. A. Matjoška ir kt., t. y. beveik visų organizacijų atstovai. Susirinkimą atidarė ir pranešimą apie Čiurlionio ansamblį padarė LTS Bostono skyriaus vicepirmininkas inž. Cibas. Jis tarė, kad reikia į Bostoną kviesti Čiurlionio ansamblį, kaip sukaktuvininką, švenčiantį 15 m. muzikinio darbo sukakti (ansamblio vadovas J. Mikulskis šiemet mini 25 m. muzikinės veiklos sukaktį), kaip lietuvių liaudies kūrybos puoselėtoją ir kaip lietuvybės išlaikymo ramstį.

Susirinkimui vadovauti pakviestas BALFo skyriaus pirm. A. Matjoška, sekretorium V. Vakauza. Susirinkimas su atsidėjimu svarstė tris pagrindinius klausimus: jeigu Čiurlionio ansamblis į Bostoną kviečiamas, tai kada jo koncertą rengti, kur rengti (įprastinėj So. Bostono Augšt. Mokyklos auditorijoj, ar kurioj nors geresnėj miesto salėj), sudaryti bendrą visų organizacijų koncertui rengti komitetą. Daugumos susirinkusių pasisakymu koncertas nutarta rengti lapkričio 12 d. Jordan Hall (Konservatorijos didžiojoj koncertų salėj) ar John Hancock salėj. Operos namai ir Simfonijos rūmai lapkričio 12 d. yra užimti. Koncertas bus rengiamas BALFo vardu ir jungiamas su Paliaubų Dienos šventė. Jei čiurlioniečiai aprėptų, tai gal jiems bus sudaryta galimybė pasirodyti Bostono televizijoj. Bendras koncertui rengti komitetas, kuris jau ateinančia savaitę susirinks ir aptars visus techniškuosius koncerto rengimo reikalus, sudarytas iš 26 asmenų. Manoma dar sudaryti Garbės Komitetą ir 7-9 asmenų koncertui rengti vykd. komitetą. Tuo tarpu Čiurlionio ansamblio koncertui rengti komitetą sudaro šie asmenys: kun. kleb. P. Virmauskis, adv. J. Grigalius, adv. Young-Jankauskas, inž. Cibas, A. Matjoška, A. Vasaitis, J. Sonda, dr. inž. J. Gimbutas, p. Galinienė, p. Aleksandravičienė, inž. Izbickas, Švelnis, J. Oševičius, K. Meckus, P. Viščinis, A. Gustaitis, St. Santvaras, P. Razvadauskas, Andriulionis, A. Bričkus, A. Ivaška, J. Kačinskas, V. Vakauza, L. Izbickas, J. Romanas.

Taigi, Čiurlionio ansamblio koncertą rengia visi Bostono lietuviai. Malonu atžymėti, kad susirinkimas vyko sklandžiai, nuotaikai padaryti beveik vienbalsiai. Be abejonės, koncerto salė bus perpildyta, nes Čiurlionio ansamblis yra vienas ryškiausių lietuviškosios liaudies dainos ir mūsų tautinių šokių atlikėjas.

Bronius Baškys, studijavęs mediciną Hamburgo Universitete ir pasižymėjęs mūsų akademinio jaunimo veikloje Vokietijoj, Bostono Universitete baigė aukštuosius mokslus ir rugpjūčio 20 d. Simfonijos rūmuose iškilmingo akto metu gavo biochemijos magistro laipsnį. Bronius Baškys, kilimo žemaitis, Bostone gyvenęs apie šešerius metus, dabar, baigęs studijas, išvyksta dirbti kaip chemikas į Worcester, Mass., stambioj vaistų gamybos įmonėj.

Liūdnos žinios

BALTIMORE, MD. — Nepergeriausios naujienos pas mus: sencji lietuvių karta sparčiai nyksta. Nėra to mėnesio, kad mes neišlydėtume vieną kitą lietuvį į amžino poilsio vietą. O sergančių, kiek žinoma, daugiau kaip pusė šimto. Tokiai negausiai lietuvių kolonijai tai didelė žala. Vieni jų serga įvairiomis ligomis, kiti dėl nelaimingų atsitikimų.

Daugiausia serga moterėlės, kai kurios jau taip sunkiai serga, kad bet kurią dieną laukia mirties angelo atsilankant. Keturios moterys ir du vyrai suparalyžiuoti. Viena tų nelaimingųjų D. Galinaitienė, jau septinti metai kaip guli. Vieni jų serga namie, kiti ligoninėse.

Šiomis dienomis grįžo iš šv. Agnieškos ligoninės Katrina Jarienė, Petro Jaro žmona. Jai buvo padaryta vidurių operacija. Toje pačioje ligoninėje guli Bielskienė, taip pat po operacijos, O. Bliūdžiuvienė, po susižeidimo namie, Petras Račinskaitis, kuriam buvo padaryta vidurių operacija. Pastarasis yra naujakurys.

Reiškiu visiems ligoniams ir jų šeimoms užuojautą, o ligoniams linkių greitai pasveikti.

D.

Žmogus yra vienintelis gyvūnas, kuris raudonuoja, ar kartais turi raudonuoti.

Mark Twain

Rekomenduokite savo vaikams dorybę, — ji viena gali juos padaryti laimingais, o ne auksas. **Beetoven**

Kuklumas yra vienintelis tikras jaukus, kai jūs meškeriojate pagyrimų. **Chesterfield**

Viršuje: prezidentas Eisenhoweris kalbasi su viceprezidentu Nixonu ir slaptuoju savo patarėju saugumo reikalams, Dillon Anderson, Denver, Colorado. Apačioje: buvęs prezidentas Trumanas Detroite kritikuoja respulikonų administraciją. Nixonas pareiškė, kad jis esąs "daugiau negu tikras", jog Eisenhoweris kandidatuos kitam terminui.

Nuolankumas yra visų dorybių tvirtas pagrindas.

Confusius

Daug kentėję ir netekę, žmonės tampa nuolankesni ir išmintingesni. **Franklin**

Tikiu, kad tikrai didelio žmogaus pirmasis bandymas yra jo nuolankumas. **Ruskin**

Kuklus žmogus niekucmet nekalba apie save.

La Bruyere

KAKLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN
Tel. 9-1181

THE VICTORY BAR
GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Dovidaitis sav.
Buvęs Brooklyno biznierius, kviečia tautiečius atsilankyti.
3530 NO. MIAMI AVENUE,
MIAMI, FLORIDA
Tel. 82-9222

Vaistai viduriam

Čia yra naminiai vaistai: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuošių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys, odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, renmatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kaina $4.00.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-10 gatvių, New York City

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

VITALIS BUKŠNAITIS

Labor Day found me pounding out this Column again, after a brief vacation which terminated before the Holiday week-end began. For years I've found that it is far safer to smash away at my typewriter keys than to drive my car wondering if I'll wind up in a holiday smash-up. I find it more pleasant being a Commentator than I think it would be to become a Holiday Fatality Statistic.

***

Before turning to comment concerning approaching Lithuanian American autum activities in the Metropolitan New York Area, it would be well to attend to some accumulated notes about the summer picnic season now concluded. With one exception, these notes indicate a remarkable lack of interest and enthusiasm among both sponsors and supporters of these affairs. The one exception is reported by our picnic correspondent, George Vedegis:

***

"Jack Stukas' second annual 'Memories of Lithuania' Radio Picnic August 7th at National Hall and Park in Woodside, was the most successful picnic of the season despite rainfall which three times disturbed the proceedings toward evening. Guests from Pennsylvania, New Jersey, New York, Connecticut, and Massachusetts enjoyed a real old-fashioned Lithuanian get-together. Jack Stukas was the perfect host, Al Petrutis and Vitalis Žukauskas as well as Folk Song and Dance Groups proved the entertainment, a beautifull tall young blonde was selected Beauty Queen, and the orchestra not only played well, but caused much merriment by the agility with which its members packed, rushed for shelter, then scooted back to the outdoor dance floor and got the music going again each of the three times the rain descended and stopped. It was a wonderful picnic."

***

I'm glad Jack's picnic was a success, because he has worked hard to make it so. Moreover, let's not hear a lot of nonsense purporting to refute my statement that "Brooklyn is dead," just because this affair was successful. The backbone of Jack's support is in New Jersey, as it was when the going was tough. And the fact still remains that Brooklyn was too dead to adequately support o good Lithuanian program of its own, or it would still have at least one.

***

After twenty years of being hailed by radio annoucers and MC's as "Adam Jezavitas and his incomparable Lithuanian Radio Hour Orchestra," Adam dropped in on me yesterday and announced that next week he's pulling up stakes and moving with his lovely wife and son to Chicago, where he plans to establish permanent residence. He still toots a sweet Sax and I hope my friends in Chicago will give him a chance to prove it when he gets there. I'm sure that Brooklyn's loss will be Chicago's gain.

***

It begins to look as though the only musicians of top notch quality who will remain in Brooklyn will be people like George Vedegis, whose Continental Orchestra can't afford to play for the cut rates Brooklynites are offering. Most of these people seem to want night club caliber music for juke-box prices. Fortunately Georgie is otherwise occupied most of the time preparing the musical arrangements for the Latin Quarter Fall Show, so he ins't too concerned about this. However, George's Continentals are available, and last entertained the Estonian Student's Association at the Hotel Shelton Roof Garden August 27th.

LITERATŪRA IR GYVENIMAS

Lapkr. 26 d. sueina šimtas metų, kai mirė poetas Adomas Mickevičius, kurį savinamės mes ir lenkai. Jei kitatautis panorėtų rasti mūsų spaudoje įrodymų, kad mes ištikrųjų Mickevičių laikome savu žmogumi, tai, be retų dievobaimingų šepšelėjimų apie poeto lietuvišką dvasią, nedaug faktų. Straipsnių apie jį veik nėra, joks mūsų poetas neverčia ir neketa versti jo raštų. Tiesa, jo raštus versti reikia mokėti lenkų kalbą, būti geru poetu ir, be to, taip Lietuvą mylėti, kaip jis mylėjo. Prie "Literatūros Lankų" susispietusių mūsų jaunų poetų — rašytojų mintis apie tėvynės meilę prisiminimus, aišku, jei mūsų plunksnuočiams talento ir nestigtų, nėra dviejų privalumų.

Tiesa, lenkų pridarytosios kultūrinės bei politinės skriaudos mums užlipdė akis tokiais pasibjaurėjimo dažais, kad lenkų kalba, jų spauda bei literatūra mažiau žinoma, negu dr. J. Šliupo, kun. J. Žiliaus (išvertusio Mickevičiaus raštų) ir brolių profesorių Biržiškų laikais. Kai kurių istorijos lapų, tačiau nenurašysime, todėl per daug į kitą pusę persisvėrę, gal tik save nuskriaudžiame?

Atsitiktinai į rankas pateko lenkų Ameryka — Echo nr. 34, einąs Toledo, Ohio nuo 1863 metų ir 47-tus metus sau priskaitąs, šiandien Stevens Point, Wis. išenąs Gwiazda Polarna nr. 34. Tuojau į akis krito to laikraščio įdėtasis Adomo Mickevičiaus "Pono Tado" tęsinys (Pan Tadeusz czyly ostatni zajazd na Litwie), o "G. P." jo "Gražynos" tesinys. Gal būt ir kai kurie kiti Amerikos lenkų laikraščiai šiais poeto sukakties metais persispaudina jo raštus? Kitatautis, palyginęs lenkų spaudos elgesį ir mūsiškės, aišku, pasirodytų atatinkamą išvadą, keno gi poetas ištikrųjų buvo.

Penki profesoriai apie Mickevičių

Gwiazda Polarna atpasakoja lenkų kultūrinių klubų suvažiavimą Buffalo, N. Y., kur penki "wybitnych" (įžymūs) profesoriai davę mūsuose vadinamą "akademiją" (symposium). Prof. E. Ordon, iš Wayne universiteto, Detroite, sakoma, energingas lenkų poezijos vertėjas anglų kalba, nušvietė kaip Mickevičius Europą supažindino su Amerikos rašytoju —poetu Ralph Waldo Emersonu. Wisconsino u-to profesorius dr. Zbigniew Folejowski kalbėjo apie Mickevičiaus įtaką šių dienų tremtiniams — emigrantams. Sako. Mickevičiaus idealas buvęs — visų žmonių brolybė ir meilė. Dvasia jis buvęs tyras demokratas. Lenkų kareiviai pereito karo metu labai mėgę Mickevičių skaityti, nes jo raštuose rasdavo karžygiškumo ir tėtynės ilgesio.

Columbia u-to profesorius dr. Ludwik Kryžanowski sakė, Mickevičius buvęs anglų poezijos dvasios aiškintojas lenkams. Kitas Wisconsino u-to profesorius, dr. Edmund Zawacki pabrėžė Mickevičiaus minčių atkaklumą mūsų dienoms, ypač jo mesijanišką idėją, esą Lenkija, kaip Kristus, skirta eiti Kalvarijos kelią žmonijos labui. Akademiją baigė prof. Waclaw Lednicki iš Kalifornijos u-to, nušlatydamas Mickevičiaus didumo paslaptį. Jo poezija todėl žymi, kad Mickevičius buvęs ne vien genijus, bet didelis žmogus. Suvažiavimo dalyviams lenkų artistai vėliau pavaizdavo scenų iš Mickevičiaus "Konradas Valenrodas".

Vokietis — Mickevičiaus vertėjas

Vedamuoju straipsniu G. P. redakcija pasidžiaugia nauju "Pono Tado" vertimu —šį kartą vokiečių kalba. Darbą atlikęs 70 metų meklembergietis baronas von Pentz, vertimui skyręs ilgus metus. Pirmą laidą 1935 metais sudeginęs Hitleris. Kitą laidą 1945 metais sutrukdęs karas. Mūsų kai kada kartojama Mickevičiaus

"Lietuva, tu kaip sveikata,
Tik tas tave supranta,
Kuris tavęs netenka."

baronas von Pentz išvertęs vokiškai

"Litauen, Du mein liebes
Faterland!
Du bist wie die Gesundheit..."

Ir... Michaldos "praractwos"

Mūsų laikraščiai, tačiau, gali pasididžiuoti nebeturį skelbimų, kaip Echo apie "Proroctmo Michaldy, krolewej ze Sabby". Šitą knygą "kultūringiems" lenkams laikraštis siūlo pirkti už 50 c. ekz. Buvo ir mūsų visuomenėje kultūrinis momentas, kada greta sapnininkų, ir šitas veikalas buvo branginamas. Bostono Keleivis, rodos, dar visai neseniai išleido paskutinę sapnininko laidą...

Pirmąją "Michaldos" laidą parūpino pirmosios Amerikos lietuvių knygos ir pirmojo Amerikos lietuvių laikraščio leidėjas Mykolas Twarauckas. Prof. V. Biržiška, savo labai vertingoje, bet, deja, dar lėšų spausdinti nesulaukusioje "Medžiaga Amerikos lietuvių bibliografijai, 1875-1910" sako, jos padavimas buvęs "Praractwos Michaldos Karalenes isz Sabbos. Iszdawe Mikolas Twarauckas. New York, 1880. "Spėjama buvusi 35 puslapių.

Twarauckas ją išvertė iš lenkų kalbos. Matyti, ji buvo noriai perkama, nes po trijų metų jis išleidžia antrą laidą, kurios pavadinimas, pagal prof. Biržiką, buvęs: Praractwos Michaldos Karalienės isz Sabbos 13 Sybilijos Kunigo Morkaus, Wernyhoro ir kitu su 578 miatu priesz užgimima Chrystuso Pono, iki pabaigaj swieto". Puslapių 48.

Trečią laidą tas pats Twarauskas išleido New Yorke 1888 metais, 44 puslapių. Ketvirtą šito vertimo laidą savo lėšomis išleido J. Sakalauskas Kataliko spaustuvėje, Chicagoje 1903 metais, 43 pusl. Įdomu, kad tais pačiais metais išėjo laida ir Tilžėje. Tas pat pasikartojo ir 1908 metais, kai Chicagoje ir Tilžėje išėjo atskiros laidos šių "praractwų".

Amerika prancūzų literatūroje

Fabricijus galvoja vykti į New Yorką ir tapti Amerikos piliečiu bei kareiviu. Būtų nelaimingas, nes Amerikoje gyvenimas — liūdni popieriai. Ten garbinama doleris ir reikia galvą lenkti juodarbiams, nes jų balsai krašto reikalus sprendžia. — (Iš Stendahl'io apysakos "La Chartreuse de Parme", išleistos 1839 metais).

Jei būčiau dar vieną dieną tame bjauriame New Yorke, ar ba Amerikoje pasilikęs, būčiau be ligos numiręs. Ten nėra nei vilties, nei tikėjimo, nei meilės. — (Iš Balzac'o apysakos "The Village Rector" vertimo anglų kalboje. Originalas pasirodė 1835 metais).

Bus kitas baisus karas ir bus taika, bet labai ypatinga. Jau ji, turbūt, dabar reiškiasi galvoje kokio batų valytojo New Yorke, pusė anglo, pusė žydo, driežo su žiurkės galva, kuriame tik dievai žino kiek negrų kraujo priemaišos. Tiesa, jis gal būt būsimas Plieno Karalius, ar Gumos Karalius, arba Aliejaus Karalius — visų trestų trestas — valdomas sumechanizuoto pasaulio, Visatos laukiamas dievaitis ir bedieviško amžiaus dievas. Mano mielas prancūzų jaunime, tarp to būsimojo ateityje imperatoriaus amerikiečio-jankio, to dievo su dideliais akiniais ir ir aukso dantimis ir jo seniai tykomos milžiniškos bet trapios aukos — Visatos — niekas kelyje nestovi, tik tavo širdies rūmai. — (Iš Bernanos 1931 metais išėjusios apysakos "La Grande Peur des Bien — Pensants").

Senatvė

Kelionėje nuo lopšio iki grabo žmogų pašiepia faktas būtent, kad jis sugrįžta į pradžios tašką: vaiku gimęs, senatvėje suvaikėja. Su kūnu silpnėja ir protas, tartum gyvenimo kelionė visokių išminčių ieškoti buvo bergždžias darbas. Šitoks senatvėje suvaikėjimas nejau tai dievų, kokie jie bebūtų, pasityčiojimas? O gal tai kietas, bet teisingas gamtos priminimas mums sąlygų, kuriomis tikroji išmintis tenenuperkama? Krikščionybė iš mūsų daug reikalauja, bet labiausiai ragina būti nekaltiems, kaip vaikai. Ir, gal būt, todėl mūsų protas senatvėje apvelkamas žeminimu. Baltoji senatvė, tartum mirties antklodė, kuria gamta mus, pasijuokdama, apsupa.—(Iš Algernon Cecil apysakos "House on Bryanston Square").

Mokslo vyrų tragedija

Mūsų amžiaus mokslo vyrai pergyvena skaudžią likimo užkrautą tragediją. Dideliu įkarščių visur siekdami aiškumo ir sau vidinės laisvės, savo tiesiog nežmoniškais pastekimais, jie pagamino įrankių, kurie vartojami jų vidaus laisvei suvaržyti, ir paversti juos vergais. Mokslininkas negali iš vengti pančių, kuriais ji kausto politinę galią turintieji. Jis, kaip kareivis, verčiamas aukoti savo gyvybę ir žudyti kitus, nors puikiai žino tokios aukos neišmintingumą. Jis aiškiai mato žmonijos žlugimą, nes istorijos išsivystymas pavedė visą ekonominę, politinę ir karinę galią į pavienių, tautinių valstybių rankas. Ir jis aiškiai žino, kad žmonija teišsigelbės, kai sukurs vieną, virštautinę valstybę, kur veiktų įstatymai, nereikalaują žiaurios prievartos būdų. — (Iš Alberto Einšteino minčių, New York Times Magazine žurnale).

Šarūnas

Cpt. Peter Townsend, Britų aviacijos atstovas Briuselyje, Belgijoje, Londono spaudos reporterių paklaustas apie romansą su princese Margaret, atsakė: "no comment".

Geros dvasinės sveikatos taisyklės

Dr. H. M. Marvin "Connecticut State Medical Journal" rašo, kad nedaug gydytojų aiškiais, paprastais, nemedicisiškiais, paprastais, nemediciniškoniams jų ligas ir gydymą. Aišku, ligoniai labai vertina gydytojo sugebėjimą nustatyti tikslią diagnozę, bet iš ivsų kitų gydytojo savybių jie ypač vertina gydytojo norą visiškai ir teisingai atsakyti į jų klausimus. Kai kurie gydytojai, įkalbėdami savo ligonius atsigulti ligoninėn, sako, kad tai truks tik savaitę, iš anksto žinodami, kad gydymas užtruks mėnesį ar ilgiau. Kai kurie chirurgai sako ligoniams, kad jie nejaus jokių skausmų, kai iš tikrųjų skausmai yra žymūs. Toks sąmoningas apgavimas dažnai būna pagrįstas noru neišgąsdinti ligonio, ir retkarčiais tai patesinama. Tačiau, kai tai virsta rutina, tikslas ne atsiekiamas. Ligonis nusimena, kada jis taip greitai nesveiksta, kaip tikėjosi arba nepasitiki gydytojui, kuris nepakankamai rūpestingai atsižvelgė į jį.

ILGIAUSI KANALAI

Afrikoje, Egipte, Suezo kanalas, 87,5 mylių ilgio.

Belgijoje, Alberto kanalas, 80 mylių ilgio. (Maskvos- Volgos kanalas irgi 80 mylių ilgio).

Panamos kanalas, 50 mylių ilgio.

Daugiausia prekių pervežama šiais kanalais: Sault Ste. Marie, JAV ir Kanados (kurio ilgis tik 1,6 mylių), Panamos, Suezo, Beaumont — Port Arthur (JAV) ir kit.

"Naujas žodis"

Sovietų spaudoje atsirado naujas žodis, "posleženevskij". Tuo žodžiu rusai mėgina apibudinti tą laikotarpį, kuris, Sovietų Sąjungos santykiuose su Vakarų valstybėmis, susidarė po Keturių Didžiųjų konferencijos Genevoje.

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 6-1800

LIETUVIAI ADVOKATAI

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th ST.,
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

RUBBER STAMPS
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N. Y.
Tel. BEekman 3-6828

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!

Žemės ūkio sodyboje prie Quaddic ežero, moderniškame name (motel) priimami vasarotojai atostogoms, savaitgaliams, iškyloms.

Erdvūs miegamieji, dideli laisvalaikiams praleisti kambariai, Visi patogumai.

Žuvingas ežeras, geros žvejojimo sąlygos apylinkėse. Laiveliai. Arkliai pasijodinėjimams.

Gražios apylinkės su įvairiais pasilinksminimais ir teatrais.

Valstybės tvarkomi ir prižiūrimi Quaddic ir Memorial Park paplūdiniai.

Lietuviški valgiai, užkandžiai ir gėrimai.

Kaina 28 dol. savaitei.

Vietos užsakomos iš anksto:

J. Paknys,
Box 126, Thompson, Conn., Tel. Putnam-Walnut 8-7736

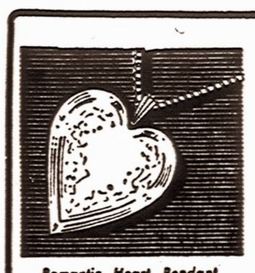
Romantic Heart Pendant in Precious Amber with golden rope chain. $7.50 No. 2722

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dribinių. Kviečiame ateiti pasižiūrėti.

AMBER GUILD, Ltd.
Virš 50 metų gintaro versle.
80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855
Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave
IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heiths Stores
IRT sub. iki 74th St. Stoties Iš čia LaGuardia Aero Port Bus iki 31st Ave

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
JULIUS MALDUTIS
BENDRI AUTO TAISYMO DARBAI
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Busnwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonas: HY 7-3247

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKIS
16 Linden Street
Vykstant Jamaica linija išlipti Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8
Šeštadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmadien. pagal susitarimą

VINCAS KANAUKA, M. D.
284 Eastern Parkway
(Blokas nuo Brooklyno Muziejaus)
Brooklyn, N. Y.
Tel. ULster 7-8652
(Vykstant BMT Franklin Ave linija. išlipti Estern Parkway. o IRT—Franklin Ave stotye.)
VALANDOS:
PAGAL SUSITARIMĄ
Skambinti nuo 6 iki 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

Naujas kvaitulys

Ne visada Amerikoje dešinė žino, ką daro kairė ir — priešingai. Tuo tarpu, kai legislatūros ir teisingumo organai su padidinamaisiais stiklais rankose jieško komunistų, tai visa eilė senatorių "vandravoja" po Sovietų Sąjungą ir jos satelitų šalis. Nesmerktini jie už tai, kad ten lankosi: priešą, norint su juo kovoti, reikia pažinti. Bet tikrai yra smerktinas kaikurių elgesys, ypač jų pareiškimai.

Praeitame Vienybės numeryje (1 psl.) buvo trumpai pranešta, ką senatorius Ellander, demokratas iš Floridos, kalbėjo Buchareste, Rumunijos sostinėje. "Dar niekad gyvenime taip gerai nevalgiau, kaip čia", kalbėjo tas senatorius. Koks skystumas. Lyg, rodos, tas senatorius būtų buvęs badu marinamas čia, Amerikoje, — Amerikoje, kur žmonės faktinai perdaug valgo. Amerika savo maisto perteklium yra žinoma visam pasauliui, bet jos senatorius, patekęs anapus geležinės uždangos, štai, ima ir nusmunka nuo koto, sakydamas: "Buvo taip gardu, taip gardu, kad aš apčiulpiau kiekvieną kaulelį..."

Karo metu, kai buvo "madoje" liaupsinti Sovietus, JAV Senate Floridos valstybę atstovavo toks Pepper. Jis tada atvirai garbindavo Sovietus, to dėl spauda jį pagaliau pradėjo vadinti "raudonu pipiru". Nenuostabu, kad paskiau Floridos balsuotojai jį pasiuntė, "kur pipirai auga." Dabar, atrodo, jo vietą užima Ellander.

Laimei, šio "pogenevinio" kvaitulio apsvaigintiems amerikiečiams andai prezidentas Eisenhoweris užpylė šalto vandens. JAV kongreso nariams jau, rodos, turėjo užtekti to fakto, kad porai jų nebuvo leista lankytis Pabaltijo valstybėse.

Vienų šypsenų neužtenka. Jeigu Sovietams iš tikrųjų rūpi taika, jie turi pirmiausia ati daryti tautų kalėjimo duris.

POVILĄ PAKARKLĮ PRISIMINUS

PR. SKARDŽIUS

Kitą kartą atėjo į kabinetą P. Bugailiškis ir prašėsi iš Vilniaus atgal perkeliamas į šiaulius. Povilas kalbėdamasis buvo lyg ant žarijų puodo: čia iš vienos pusės norėjo savo kolegai, nepriklausomos Lietuvos teisininkui, padėti, iš kitos pusės jis žinojo, kad visi buržuaziniai teisininkai turės būti netrukus pakeisti liaudies rinktais tarėjais, be jokio mokslo ir išsilavinimo, todėl Povilui buvo sunku žiūrėti į akis Peliksui, kurį jis laikė geru žmogumi.

Dar daugiau galėjau P. Pakarklį pastebėti kovojant su savimi ir tais varžtais, į kuriuos jis buvo pakliuvęs, vienos darbo pertraukos metu. Pasinaudodamas proga, paklausiau Povilą, kodėl Jurgis Elisonas, mudviejų gimnazijos mokytojas, dabar Panevėžy yra bolševikų kalinamas? Juk jis, sakiau, daugiau tėra buvęs zoologas ir tautosakinės medžiagos rinkėjas, ne politikas, tad kam dabar tas besveikatis net dukart nuo širdies prie puolio netekęs sąmonės kaip koks didžiausias priešas dabar negailestingai tampomas? Mokinio pareiga, dar pridūriau, būtų padėti savo mokytojui, dabar atsidūrusiam nelaimėj. Į tuos mano klausimus P. Pakarklis iš vienos pusės reagavo kaip žmogus, kuris varge kitam nori pagelbėti, iš kitos pusės mačiau, kad jis, linijos diriguojamas, iš dalies norėjo ir pateisinti susidarusią padėtį: esą jau padaryta žygių J. Elisonui paleisti, bet tuo tarpu jis dar turįs pasėdėti, kad žinotų, jog kartais nereikia be reikalo plepėti. Ką Povilas turėjo galvoj, vadindamas plepalais, aš nebeturėjau progos patirti.

Paskutinis mano pokalbis ryšiuose su Lietuvos konstitucijos vertimu yra įvykęs tokiose aplinkybėse. Vieną dieną, pabaigus darbą, Povilas pasiūlė mane pavėžinti namo savo ministerine mašina. Aš su tuo pasiūlymu sutikau. Povilas pirmas įlipo į mašiną, ir aš tuojau šalia jo įlindau. Kiek palaukus, šalia šoferio atsisėdo kažkoks žilsvais plaukais vyras, vidutinio amžiaus, ir su niekuo nei žodžio nekalbėjo. Važiuojame. Aš, perdaug nekreipdamas dėmesio į naująją tvarką, paklausiau Povilą, ką manoma daryti su V. Krėvė-Mickevičiumi, kuris nori išeiti iš liaudies vyriausybės? P. Pakarklis iš pradžios žvilgterėjo į tą žmogų šalia šoferio sėdintį, paskiau kiek patylėjo ir tarė man: "Prof. V. Krėvė-Mickevičius bus atleistas iš pareikų ir dėl jo liberalizmo daugiau nebebus skiriamas į vyriausybinę vietą, bet užtat bus paskirtas naujai kuriamosios Mokslo Akademijos prezidentu." Po to mudu daugiau jau nei žodžio nebekalbėjome, ligi mane parvežė namo: buvo matyti, kad aš savo neatsargumu buvau visai netinkamai prabilęs į Povilą—girdint tam žilsvam palydovui, kuris įdėmiai sekė kiekvieną mudviejų judesį ir žodį.

Po to aš vėl ilgoką laiką nesimačiau su P. Pakarkliu. Persikėlęs į Vilnių, aš jį tik retkarčiais tesutikdavau profesoriume, ir tas mudviejų susitikimas paprastai būdavo visai trumpas — prasidėdavo ir pasibaigdavo tik pasikalbėjimu. Bet vieną kartą, nežinau kaip, daugiau įsišnekome, ir mudviejų kalba nukrypo į tuometinės administracijos praktiką. Besikalbant man kažkaip išsprūdo maždaug tokie žodžiai: "Mudu abu esame griežto būdo žmonės, todėl mudviem sunku būti tinkamais administratoriais". Atrodo, jis suprato, ką aš norėjau daugiskaitine forma pasakyti, nes mudviejų pasikalbėjimas greitai pasibaigė, ir paskui vėl susitikdami beveik nebesileisdavome į jokius ilgesnius pašnekesius. Tik prieš pat galą, maždaug už savaitės prieš vokiečių atėjimą, jis jau savo iniciatyva tame pat profesoriume priėjo prie manęs ir, atrodo, atviriau ėmė šnekėti... apie tą pačią administraciją. Tas pašnekesys mane kiek nustebino: šį kartą Povilas ėmė lyg kritiškiau kalbėti ir iš dalies net guostis: "Žinai, sunku yra dirbti,— jis tarp ko kito prasitarė,— kai tenka turėti reikalų su durniais". Ką iš tikrųjų tai galėjo reikšti, aš tuojau negalėjau suprasti, tik vėliau patyriau, kad maždaug apie tą laiką jis jau nebebuvo teisingumo komisaras, ir po savaitės, vokiečiams ėmus veržtis į Lietuvą, jis trūkčiagalviais su savo draugais pasitraukė į Rytus, iš kurių sugrįžęs daugiau ne tik nebepateko į valdžią, bet savo laiku A. Sniečkaus net buvo gerokai išbartas už netinkamą istorijos instituto direktoriaus pareigų ėjimą. Tai buvo komunistinės savikritikos pasekmė.

1949 m. P. Pakarklis man dar parašė trumpą, bet šalto oficialaus tonо laišką, kuriame kvietė kiek galint greičiau grįžti į Lietuvą, kad gaučiau progos "čia vietoje skaityti literatūrą, išeinančią lietuvių kalba." Priedo dar atsiuntė savo dvi knygas: "Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai" ir "Popiežius—lietuvių tautos priešai". Pirmoji iš šių knygų mėginta rašyti moksliškai, bet visdelto rasta tenai reikalo pabrėžti ir rusų vaidmenį kovoje prieš bendrą tuometinį rusų-lietuvių priešą — "vokiškus viduramžių agresorius". "Ta kova prieš bendrąjį priešą, — rašo autorius, — stiprino lietuvių, rusų, baltarusių ir ukrainiečių suartėjimą bei plėtojo jų tarpusavio draugystę" (198 psl.), kuri vėliau baigėsi visišku Lietuvos sudorojimu. Antroji knygelė tebuvo piktoka antireligine propaganda, kurią šiame krašte yra persispausdinusi komunistinė Vilnis.

Daugiau man jau nebeteko turėti jokių reikalų su P. Pakarkliu.

Visa kita P. Pakarklio veikla nieku ypatingu nepasižymėjo. Siek tiek įdomesnis jo žygis buvo prieš visus tuos, ypač J. Gerulį ir A. Salį, kurie tvirtino, kad lietuviai Maž. Lietuvoj įsikūrę vėliau, o jis smarkiai įrodinėjo, kad lietuviai ten nuo amžių gyvenę. Savo nuomonei paremti jis yra parašęs net kelias knygeles ar straipsnius, pvz. jis lietuvių nuo senovės prūsų visai neskiria ir savo straipsny "Senojoj lietuviškoj knygoj" (53-88 psl.).

Paskutiniais Lietuvos nepriklausomybės metais aš mažiau besusitikdavau su P. Pakarkliu: jis vis daugiau ėmė draugauti su P. Cvirka ir kitais raudonais vienminčiais, o grįžęs iš pusantro mėnesio kelionės po Rusiją, jis jau ir visai buvo paraudonavęs. Būdavo, kai susitinki kur gatvėje, jis mažiau besileisdavo su manimi į kalbas ir stengdavosi ko greičiau pasišalinti.

1940 m. rusams užplūdus Lietuvą, mano santykiai su P. Pakarkliu, tapusiu teisingumo ministeriu, pasidarė dar retesni: aš jį tik kada nekada atsitiktinai tematydavau. Bet iš to laiko visdėlto yra pažymėtinos dvi ar trys "reikšmingesnės" dienos: tuo metu aš, paprašytas, padėjau jam buvusiame St. Šilingo kabinete iš rusų kalbos į lietuvių kalbą versti tarybinės Lietuvos konstituciją ir paskui to vertimo kalbą pataisyti. Mudu vertėm, kiek atsimenu, iš anksčiau, rodos 1939 m., Maskvoj spausdinto tarybinių konstitucijų rinkinio. Dirbom išsijuosę, po keliolika valandų kasdieną, tik su mažomis pertraukomis: mat, netrukus ši "naujoji" Lietuvos konstitucija turėjo būti pateikta Lietuvos Liaudies Seimui "priimti", o Pakarklis kaip tik buvo numatytas ar jau paskirtas konstitucinės komisijos pirmininku. Vėliau, kai gavau priimtąją konstituciją pasiskaityti, turėjau malonaus juoko: mudviejų vertimas tiek buvo iškedentas, kad aš beveik visai negalėjau atpažinti, jog prie to ir mano buvo prisidėta!

Iš kitų, su šiuo Lietuvos konstitucijos vertimu susijusių smulkmenų, dar paminėtinos šios. Man su P. Pakarkliu bedirbant, kartais į kabinetą įeidavo apdrįskęs žydpalaikis, pamodavo Povilui pirštu ir išsikviesdavo ministerį kažkokiais reikalais pasitarti, Povilas raivydamasis ir į mane žvilgčiodamas kaskart išeidavo ir grįždavo nelabai ramus.

SEENTIMENTALUS LAŠKAS IŠ STONY BROOK LODGE

Mielas:

Atleisk, kad patylėjau kurį laiką. Priežasčių aiškinimas Pačiam nereikalingas. Mudu pakliuvome į tą patį "industrinį peizažą", ir išvados tos pačios. Ką parašei savo paskutiniajame laiške—tiktų ir manajam atsakymui. Esame dvasiniai dvynukai.

Aš neperdaug mėgau gamtą. "Jeigu jau vanduo, tai baseine", anot Baudelaire. Bet, vieną popiečį, grįžęs namo, aš žvilgterėjau pro langą į pegeltusius nuo karščių medžius mo kyklos kieme. Ir — įdomi paralėlė. Iš bibliotekos pasiėmiau senukės Elizabeth Barrett Browning—Sonnets from the Portuguese. Tą patį vakarą perskaičiau keletą. Pageltę medžiai ir ištikima įsimylėjėlė nulėmė mano atostogų savaitę. Išvažiavau į Stony Brook Lodge.

***

Mudu dvasiniai dvynukai? Taip. Bet Tu esi griežtesnis. Tu nuolatos įspėdavai mane, kai vaikščiojau briauna. "Tau gresia sentimentalumo pavojus. Nesigailėk savęs, nebūk sau pernelyg svarbus". Aš tikėjau — esi teisus, ir Tu buvai patenkintas.

Neturiu ir dabar argumentų. Įsivaizduoju Tavo kreivą šypseną, jei Tu įsivaizduoji mane šalia medžių ir vandens. "Sensta miesto vaikinas, gamtą pamėgo", girdžiu. Ir... atleisk man, kad ištisą savaitę nepaklausysiu Tavęs... Prisimink ir nuolatinį kartojimą— "būk savimi". Patikėk man, aš tebevaikščioju briauna ir težiūriu į seną, užgriautą miestą, kurio šeimininkai — išmintingi vorai ir darbščios skruzdės, kuriems esu tiek pat prasmingas, kaip ir saulės išdeginti akmenys. Tačiau man patinka ištikimos įsimylėjėlės strofos.

"My letters! all dead paper...
mute and white
And yet they seem alive and
quivering
Against my tremolous hands
which loose the string
And let them drop down on
my knee to-night."

Tai nereiškia, kad Tu nebe autoritetas, mano bičiuli. Tai reiškia... pasiėmiau savaitę atostogų.

***

Čia yra ilga veranda su minkštasuoliais. Juose begulint, galima žiūrėti į tankius medžius. Jie žali minkšta žaluma, ir kai pučia vėjas, aš matau ilgą procesiją, jie eina susikabinę šakomis, kaip Birnamo miškas.

Čia yra aikštė su rudais kelmais, raudonomis kėdėmis ir mozaikinėmis malkomis. Už malkų — kelias. Keliu galima pasiekti seną ąžuolą. Jo išsikerojimas, jo akmeninės raukšlės drėvėje — išsprendė audros priartėjimą. Kai ąžuolas nuvirs, galingos nugalėtųjų, bet nepralaimėjusių titanų rankos įsisiurbs į drėgną žemę, ir milijonai žiogų čirpins atonalinį laidotuvių maršą. Ir bus mėnulinis nakties kvepėjimas, sūrus ir saldus, migdąs ir prikelias, amžinas ir, kiekvieną akimirksnį, suvirpąs tolstančiais ir nykstančiais šviesos bangų ratais.

"A grave, on which to rest
from singing?.. Choose".

Čia yra jūros įlanka. Rytais buva atoslūgis. Jūra nueina pasivaikščioti, ir šarvuoti krabai šliaužia po vandeniu, o į jų dumblėtas akis įsminga sulaužytos šviesos strėlės. Jie rėplioja dugnu, kaip ir mes, tingūs vasarotojai, laukią pietų skambučio. Aš Tau pasakojau, kad mano vaikystės sapnuose — krabai, į kuriuos įsižiūrėjau zoologijos vadovėlyje, buvo apokaliptinės pabaisos, ir aš pabusdavau rėkdamas. Dabar... Vienas mūsų ištraukė krabą iš vandens už stangrios uodegos ir padėjo jį ant smėlio. Jis rausėsi į smėlį, seniai išrastas tankas. Mes neleidome jam raustis. Tada krabas pradėjo bėgti į vandenį šuoliuodamas. Mes apvertėme jį ant nugaros, ir kojos — žnyplės bandė nusitverti oro. Tai buvo mūsų krabas, ir mes galėjome jį sunaikinti arba pasigailėti. Jis mums nusibodo, ir mes pasigailėjome. Krabas įsmuko į vandenį. Gal jis norėjo surikti kaip ir aš, kai sapnavau jį vaikystėje.

Popiet būna potvynis. Tada gerai maudytis sūriame vandenyje, kai jūra grįžta iš akiračio melsvų kalvų palaikoma. Ant kranto — įbesti įvairaspalviai skėčiai, ir plokščiadugniai laiveliai paberti nerūpestingai ir linksmai. Lipa vienas ant kito vasariniai namukai, tarytum jie stovėtų eilėje, prie kasos, kur bilietai išduodami be mokesčio.

Jūros spalva? Aš nieko naujo negaliu apie ją pasakyti. Temoku į ją žiūrėti. Ir, man rodos, girdžiu spalvą. Fortepjonas skamba. Liekni pirštai slidinėja klavišais, ir tonai pradeda šviesti. Iš pradžių, jie blankiai melsvai, vėliau — jų spalvos tirštėja, ir sukrekėjusiame saulėleidžio raudonume maudosi debesys ir žuvėdros. Raudonas riksmas sklinda virš vandens ir... atleisk... labai gerai žiūrėti į jūrą išsimaudžius.

"Cry... 'Speak once more...
thou lovest!"

***

Čia yra keletas dailininkų. Jie braido po apylinkes su savo drobėmis ir dažais. "Motyvai", "koloritas", "komplikacija", "po velnių, ne tai", "neblogai pagavau", šitie žodžiai maišosi su jaunų merginų juoku, kurios tokios rimtos, kad viena jų studijuoja net matematiką.

Aš uostau dažus tuo pačiu malonumu, kaip uostau jūros ir medžių kvapą, kaip uostau merginų juoką. Dažnai ir skaičiai padvelkia nerūpestingumu ir atrodo, kad Einšteinas šokinėjo ant vienos kojos, kai kūrė reliatyvumo teoriją.

Čia yra dainininkė. Dažnai ji atsisėda prie fortepijono, o jos sodrus ir šiltas balsas plonomis adatėlėmis sustingsta mano gerklėje.

Čia yra muzikas muzikaliai melacholiškas.

Čia yra mergina, kuri taip gerai vairuoja automobilį, kad aš jai patikėčiau savo sielos pervežimą į pomirtinį gyvenimą.

Čia yra ponia, kuri surado gyvenimo prasmę, besirūpindama savo vyru. Matau tuos ženklus jos sučiauptose lūpose.

Kartais, pasikalbu su šeimininku, kai siurbčioju alų prie baro. Jo žodžiai ramūs ir raminą. Ir su šeimininke, kurios vitališkume sužvilga perlamutro kriauklelės. Jos iškabintos ant sienų valgomajame, kartu su įrėmintais paveikslais.

"And tell thy soul, ther
roots are left in mine", rašo Elizabeth Browning.

***

Aš vėl matau Tavo kreivą šypseną ir girdžiu tuos pačius žodžius. Ne, mano mielas, aš nenukritau nuo briaunos į seną, užgriautą miestą. Tai tiesa, kad kybau ore, nusitvėręs rankomis uolinės atbrailos. Bet man linksma. Aš net maskatuoju kojomis. Kai reikės, pasikelsiu ir vėl eisiu briauna į priekį, nors ir žinau, kad visvien teks nukristi ten, kur išmintingi vorai ir darbščios skruzdės laipios per mane, tarytum būčiau saulės išdegintas akmuo.

Bet dabar esu atostogose. Ir nepaisau Tavo šypsenos ir žodžių.

"A poor, tired, wandering
singer... singing through
The dark, and leaning up a
cypress tree?"

Tavo

Antanas Škėma

Tais asmenimis tenka daugiausia skųstis, kurie daugiausia skundžiasi. **Mattew Henry**

Kuklumas miršta, kai gimsta netikras kuklumas.

Mark Twine

Dosnumas būna didesnis, kai padedama laiku, negu daug duodama. **La Bruyer**

KAI DEMOKRATAI ELGIASI KAIP DIKTATORIAI...

E. ČEKIENĖ

Draugas rašo,- jog paskutinė Vliko sesija rugpjūčio 12-13 d. buvo labai darbinga, todėl kad joje nedalyvavo vadistų atstovai, atseit, Vliko darbo trukdytojai. Be to, rašo, jog pastariesiems viskas svetima kas demokratiška.

Gi 6 n. Į laisvę, aiškiai išdėsto, jog iš ankstesnio vieno posėdžio tautininkų atstovas, Draugo žodžiais tariant "vadistas", įteikė pareiškimą, jog nedalyvausiąs Vliko posėdžiuose iki būsianti atstatyta teisėta tvarka, kitaip sakant, demokratinė tvarka. Panašiai pasielgė laisvės kovotojų atstovas, socialdemokratai ir ūkininkų partija.

Tad įdomu, jog Draugas atvirkščiai pradeda aiškinti vadizmo sąvoką. Eiliniai žmonės vadistai, pavadintų tuos, kurie rungiasi dėl postų vadovavimo užėmimo, atseit, siekiantieji diktatūros, tik jokiu būdu ne tuos, kurie siekia ir reikalauja demokratinės santvarkos bei demokratiniais pagrindais išrinktų vadų. Gi šito ir siekia visų organizacijų Vlike esantieji atstovai, išskyrus tuos, kurie dabar užima vadovaujamus postus užėmę juos ne demokratinių rinkimų būdu, kaip reikalauja statutas, bet perversmo keliu, neteisėtai pakeitę statutą 1945 m. gruodžio 17 d.

Taigi, tiems darbingiesiems praeitos sesijos Vliko darbuotojams apibūdinti mūsų liaudyje yra tiskamas posakis: jei bijai būti mušamas — pats mušk. To posakio ir prisilaiko dabartiniai mūsų Vliko vadovai.

Be to, pranešama, jog posėdyje daug nuveikta, tačiau nei žodžio netariama, kas nuveikta, ko atsiekta, jokių konkrečių darbų, todėl nesinori tikėti, kad ir šiame posėdyje nuveikta daugiau, kaip kad rugpjūčio 1 d., kai posėdžiautojai tik suvažiavo, kelionpinigiais bei dienpinigiais pasidalino ir išsiskirstė. Nežiūrint į tai, jog lietuvių spauda didžiulėm raidėm nuolat rašo ir rašo, o bendruomenė žodžiais Vliką tašo ir tašo, bet vadai laikosi savo diktatūros ir demokratinių principų nepristima. Vietoj rūpintis Lietuvos laisvinimu ir lietuvybės išlaikymu, kovojo ir tebekovoja dėl savo asmeninių ir partinių pozicijų išlaikymo.

Prie viso to norisi priminti ir apie nuolat Vliko puolamą diplomatijos šefą S. Lozoraitį. Kaip žinome, jis vis kaltinamas dėl nesitarimų su Vliku nesidedant į jokius kompromisus. Tačiau jo nesitarimų priežastis daugeliui gana aiški. Ka dangi Vlikas visą laiką savo tarpe nesusitvarko, tad S. Lozoraičio paties žodžiais tariant, su kuo gi tarsies.

Teisingai pastebi ir buvęs Vliko narys prf. Brazaitis, Lietuvos interesus statydamas aukščiau partijos. Jis Lietuvių Dienose objektiviai pareiškė, jog Vlikas nustojo būti vadovaujančiu Lietuvos laisvinimo kovai organu.

Gi bet kokia žmonių vadovybė yra tam, kad tarnautų ne sau ar savo partijai, bet visai savo bendruomenei, jos rūpesčiais gyventų, jos interesus gintų, daugeliu atvejų net išsižadėdami savęs. Dėl to vadai ir yra aukščiau visos bendruomenės. O kad tokie būtų, turi skaitytis su visos bendruomenės žmonių valia ir tą valią pilna to žodžio prasme vykdyti. Gi kur nuo jos nukrypstama, tai parodo vadų stoką savigarbos ir politinio subrendimo. O kai visai nebepaisoma savos bendruomenės valios, tai reiškia tikrą diktatūrą, kitaip sakant, politinį išsigimą. Tai yra liga, kurla ir serga jau ilgą laiką mūsų Vlikas.

Be to, dabar vėl su pavydu spaudoj imama kelti Lietuvos aukso naudojimo klausimas. Piktinamasi, kodėl jį naudoja diplomatijos šefas, o ne Vliko "šefas". Gi visiems lietuviams, kuriems Lietuvos laisvinimo kova yra aukščiau asmeninių bei partinių interesų, visai nesvarbu, kuris šefas tą auksą naudotų, Vliko ar diplomatijos, tik jis būtų tinkamas savo pareigoms asmųo, norėtų ir sugebėtų atstovauti Lietuvos reikalus pagal demokratiškus principus ir juos laikyti aukščiau visko.

AR SPORTAUTI PO 40 METŲ?

Įžymių gydytojų, fizinių aukletėjų ir sveikatos žinovų konferencijoje buvo pareikšta, kad mankšta yra vienas iš svarbių faktorių, padedančių bendram tinkamumui. Taip pat jie sako, kad mankšta turėtų būti laipsniška, atitinkanti amžiui asmens pajėgumui ir jo treningo bei tinkamumo būklei. Aplamai po 40 metų mankšta neturėtų būti tokia energinga kaip anksčiau.

Tai rodo kad mediciniškai patvirtintas kiekvienas asmuo turėtų atlikti kokio nors pobūdžio fizinę veiklą. Po 40 metų reikalinga mažiau mankštos, kaip prieš 10 ar 20 metų, bet visvien reikalinga reguliari ir protinga fizinė veikla. Kiekvieno asmens mankštos tolerancija skirtinga, panašiai kaip būna skirtingi mūsų apetito ir miego reikalavimai. Veiklos kiekis, kuris tinka vienam asmeniui, gali netikti kitam asmeniui. Kiekvienas asmuo turi pats nustatyti savo mankštos toleranciją.

Fizinės veiklos kiekis, reikalingas visiškam tinkamumui, skiriasi pagal užsiėmimus ir pagal asmenį. Aišku, kad fiziniam darbininkui reikalinga mažiau fizinės veiklos, negu įstaigos tarnautojui. Tai yra labai individualus dalykas, kuris turi būti pritaikytas kiekvienam asmeniui, jo aplinkai ir darbui.

Norint atsiekti visišką tinkamumą, šie keli patarimai turėtų padėti.

1. Vidutinio amžiaus visiškam tinkamumui palaikyti labai naudinga mankštintis kiek vieną dieną dešimt ar penkiolika minučių, ypač kreipiant dėmesį į pilvo sritį.

2. Labai rekomenduojama kiekvieną dieną pasivaikščioti.

3. Venk didelės fizinės veiklos, nebent jūs esate įsigiję sistematingą treningą ir jaučiatės pasiruošęs šiai veiklai.

4. Rungtyniauk su maždaug vienodo amžiaus ir pajėgumo asmenimis.

5. Žaisk dėl paties žaidimo ir dėl žaidimo malonumo.

J. Str.

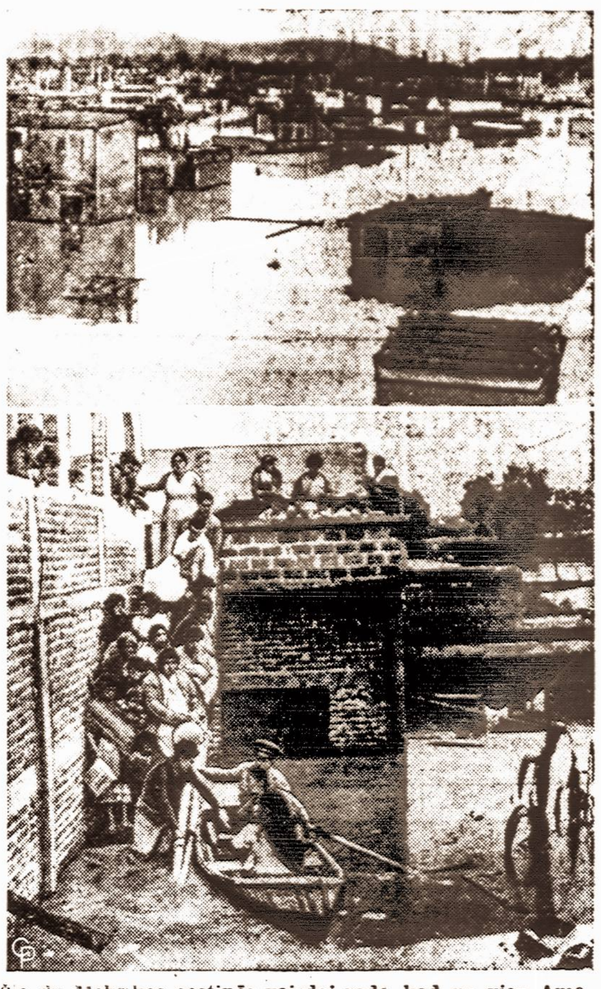

Šie du Meksikos sostinės vaizdai rodo, kad ne vien Amerika turi bėdų su potvyniais. Apie 2,300 Meksikos miesto namų atsidūrė po vandeniu.

VARDAI IR FAKTAI LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos žemės ūkio akademijoje, Kaune, Gorkio gatvė 15, disertaciją gynė Petras Pauzaras. Oficialūs oponentai buvo: prof. Ruokis ir dr. J. Dagys. Taip pat šioje akademijoje neseniai desertaciją ginė Algimantas Indriūnas. Jo oponentai buvę J. Krikšiūnas ir A. Žukauskas.

— Kaišiodarių rajono "Tiesos" kolūkyje numatyta žymiai "pagerinti" kolūkiečių atlyginimą. Esą "1960 m. už kiekvieną darbadienį kolūkiečiai gaus po 7,1 rublio, 3 kg grūdų, apie 8 kg stambių pašarų, daug bulvių, siloso ir kitų žemės ūkio produktų". Šiuo tarpu gi kolūkiečiams teduodama po porą rublių ir po pora kg. grūdų už darbo dieną.

— A. Beržaitis iš Alytaus Tiesoj rašo: "Bibliotekoj iki šiol nėra katalogų... Bibliotekos darbuotojai uždaro ją darbo metu..."

— Vilniuje aukščiausioj taryboje deputatas P. Vasinauskas savo kalboje pranešė, jog "Mūsų pievos daugumoje yra nederlingos. Tai yra todėl, kad daug amžių iš jų imame derlių, bet joms nieko neduodame..." Finansų ministeris A. Drobnys tokį priekaištą padaręs:... "Iš Vilniaus miesto mokyklų statybai skirtų 2 milijonų teišnaudota 1,120 tūkstančių rublių...."

— Technologijos instituto direktorių doc. Kazį Daukšą (Kaune) "prezidentas" Paleckis apdovanojo garbės raštu. Daukšai dabar suėję 50 metų amžiaus.

K. Montvilienė, Dotnuvos rajono "Aušros" kolūkio kiaulių šėrėja, nusiskundžia savo draugėms kiaulininkėms: "Kolūkis būtinai turi daugiau auginti bulvių, nes tai yra vienas pagrindinių pašarų kiaulėms. Dabar bulvių stokuojame". Jų stinga ne vien kiaulėm, bet ir žmonių maistui.

— E. Budreika neseniai parašė knygą apie L. Stuoką — Gucevičių. Knygoje įdėtas dail. J. Kėdainio darbo Stuokos — Gucevičiaus baraljefas. Knygos rezencentas A. Spelkis nurodo, jog "būtina stiprinti architektūros paminklų respublikoje apsaugą ir priežiūrą... Deja, reikia nurodyti, kad kai kurias L. Stuokos kūriniais nėra dar reikiamai rūpinamasi..."

— Tiesoje rašoma, kad Respublikoje plačiai yra žinomos Marijampolės rajono "Šešupės" kolūkio melžėjos M. Vosylienė, B. Jančiulienė, O. Šermukšnytė, Šakių rajono Lenino vardo kiaulių augintojos Gofmanienė, Maksvytaitė, Kybartų rajono "Už taiką" kolūkio augintoja E. Aušiūraitė, Joniškio rajono Kalinino vardo kolūkio grandininkė J. Stakauskaitė..." "Tarptautinės moters dienos" proga Tiesoj atžymėtos "deputatė" J. Žiemelytė, Z. Bartuškienė, inž. T. Stankienė, V. Čepulytė.

Iš Dotnuvos pranešama, kad "Parduotuvės Nr. 19 vedėjas drg. Bagdonas per du mėnesius negalėjo realizuoti turimų parduotuvėje audinių vien dėl to, kad neturėjo metro jiems atmatuoti..."

— Pavasarį Kaune buvo suruošta dail. Z. Petravičiaus kūrinių paroda. Ji vyko Dailės muzėjuje. Kitą dieną po parodos atidarymo dail. Petravičius būdamas 93 metų amžiaus, mirė.

"Viena iš seniausių lietuvių dramaturgų," Tiesoje nurodoma, esanti Sofija Čiurlionienė, Tiesoje yra įdėtas paveikslas, kur matyti Čiurlionienė tarp Šiaulių dramos aktorių. Šiame teatre statomi Čiurlionienės "Pinigėliai".

— Kaune kaip režisierė pasirodė A. Žalinkevičaitė—Petrauskienė. Ji Jaunojo žiūrovo teatre pastatė "Akmens širdį" pagal Haufo pasakas. Dekoravo — M. Labuckas, šokius paruošė—V. Germanavičius. Vaidino: O. Zalisauskaitė, P. Dailida, L. Vosylius, S. Vasaitis, A. Jodkaitė, P. Žindulis, G. Pauliukaitis ir kiti.

BE A HYPNOTIST
WRITE
Dr. Marcus Bloch, L-Hy.
President
Eastern School of Hypnotism
240 RIVINGTON STREET
New York 2, N. Y.

Lietuvos Atsiminimų
RADIJO VALANDA
Jack J. Stukas
Direktorius
SEŠTADIENIAIS
nuo 4,30 iki 5,30 v. p. p.
WEVD, 1330 kil.
Visais reikalais kreiptis:
1264 WHITE STREET
Hilside, N. J.
WAverly 63325

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

KITATAUČIŲ SPAUDOJE

Pagaliai į ratus

New Worko Times vedamajame rašo:

"Tą pačią dieną, kai New Yorke pradėjo posėdžiauti Jungtinių Tautų organizacijos nusiginklavimo komisija, paskelbta oficialus sugriuvimas tarptautinės priežiūros apsiginklavimui Korėjoje. Priežastis — komunistų (Lenkijos ir Čekoslovakijos atstovų) dviveidiškumas ir sabotažas. Kaip gali pavykti dideliu mastu, kas nelaimingai pasibaigė mažu? Taigi nusiginklavimo klausimu laisvasis pasaulis turi iškovoti ką geresnio, negu bendras komisijas su komunistais — šnipais ir sabotažninkais".

Lietuvių patarlė gerai sako: "Neik su velniu bulvių kepti..."

Reikės bendrų frontų saugotis

Montreale einąs ir Lietuvos draugo R. Keiserlingk'o redaguojamas savaitinis Ensing rašo:

"Atominį karą iš programų nurašius, demokratinio pasaulio kova su komunistiniu, aišku, tevyks politikos lauke. Tas jau aiškiai pastebima naujos taktikos nurodymuose prancūzų ir italų komunistų partijoms. Pasirodo, bus siekiama 'bendrų frontų' ir koalicinių vyriausybių, kuriose komunistai, kiek įmanydami, sieks pasigrobti policiją į savo nagus ir ją savaip perdirbti."

Krikščionių demokratijos silpnėjimas

Anglijos valstybinio radijo žurnalas The Listener paskelbė turinį "Europa ir krikščionių demokratija šiandien" kalbos, kurią pasakė Peregrine Wortshorne. Pasakojama:

"Po pereito karo iškilo gražus sapnas sukurti naują Europą —katalikišką, surištą patikėjimu demokratijos principams. Prancūzijoje Schumanas, Italijoje De Gasperi, Vokietijoje Adenauer'is — 1949 metais Europos ateitis, rodos, buvo šių vyrų rankose. Europos politikos dykumą, štai, sako, atgaivins gyvojo vandens šaltinis. Deja, šiandien tas šaltinis išsekęs. Kodėl sakalas vabalu nusileido?

Gyvenimas parodė, politikoje negalima pritaikinti peraugštų principų. Politinė programa, kuri įkvėpimo semiasi ideale Dievą mylėti, ir visuomenės reikalus didesnei Dievo garbei tvarkyti, praktijoje kažkaip nesiderina su partijų kovomis seimuose, kuriuose žmogus galvoja, esą viską žinąs ir visagalis. K. d. partijos buvo priverstos daryti nuolaidų —ir čia jų pagrindinė silpnybė.

Tačiau, k. d. partinis silpnėjimas, gali būti, Europos nuotaikoms ir pačiai Bažnyčiai bus labai naudingas. Supratusi, kad stovi akis į akį su darbo masėmis, kurioms gyvenimo tikrovė atrodė esanti tik ekonominiuose reikaluose bei santykiuose, o tikyba sveriama pagal jos naudą visuomenei, Bažnyčia buvo priversta labiau pabrėžti savo dvasinę rolę — kad tikėjimas yra centrinis taškas Visatoje, kurio greta žmogaus ekonominiai reikalai tevaidina antraelę rolę. Bažnyčia tokiu būdu iškyla virš partijų ir luomų visas jungdama. K. d. partijų susilpnėjimas atims noro vėl traukti Bažnyčią į partinę politiką. Tačiau, savo pažiūromis į ekonominius bei visuomeninius klausimus, Bažnyčia gali būti tinkamiausia jungti dvi didžiasias Europos visuomenių dalis: pasiturinčiųjų ir nepasiturinčiųjų".

Jaltoje ne Amerika buvo kalta

Amerikoje leidžiamas Foreign Affairs žurnalas liepos nr. deda Raymond J. Sontag straipsnį "Jaltos dokumentų apgalvojimai". Ten rašoma:

"Sprendžiant pagal Jaltos konferencijai žinovų paruoštus siekinius, tuometiniais Amerikos užsienio politikos siekiais amerikiečiai gali didžiuotis. Tegul pasaulis jųos lygina su Sovietų Sąjungos elgesiu per šį dešimtmetį. Pavyzdžiui, imkime išlaisvinamų kraštų klausimą. Štai, ko Amerikos diplomatai norėjo siekti: 'Kiek tai Ameriką liečia, reikėtų taikyti dvi sąlygas visoms susidarančioms laikinosioms vyriausybėms: (1) kad jos nevaržytų piliečių teisių, ir (2) kad jos norėtų ekonominių ir visuomeninių reformų.' Galima sakyti, Jalta buvo didinga Amerikos pastanga gauti Sovietų Sąjungos pritarimą šitokiems siekiams. Gaila, tos pastangos nebuvo sekmingos.

V. Šernakys

Vyksta į Australiją

Danutė Stankytė, 6 metus praleidusi Šveicarijoj ir paskutiniu laiku buvusi Amerikos Generalinio Konsulo sekretorė Genevoj, 2 mėnesius atostogavo viešėdama pas brolius ir seseris New Yorko ir New Jersey apylinkėse. Šiomis dienomis išskrenda į Australiją, kur gavo naują paskyrimą sekretoriauti Amerikos Generaliniam Konsului Melborne. Pakeliui sustoja aplankyti giminių pietinėj Kalifornijoj. Danutė, gimusi ir augusi laisvoj Lietuvoj, yra pernai mirusio Amerikos lietuvio Antano Staknio duktė. Karo metu grįžusi su tėvais į Ameriką, čia baigė gimnaziją ir porą metų tarnavo Amerikos Laivyne (WAVES). Pasibaigus karui vėl išvyko į Europą ir, baigusi Sorbonos Universitetą Paryžiuje, gavo darbą JAV Užsienio Tarnyboje, kuri ir dabar sėkmingai tęsia.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

$250 ąžuolinis karstas

Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.

Audeklu dengtas nuo -95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385

Nemokamai koplyčia

Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9.4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

CASINO TEATRAS
210 — 86th St., New York Tel.: RE 4-0257 BU 8-0561
Nuo rugsėjo mėn. 9 iki 15 d.
"IM KRUG ZUM GRUENEN KRANZE"
Ingrid Lutz—Rudolf Carl—Luce Englisch—Liane Haid
ir
"ZU NEUEN UFFRN"
Zarah Leander—Willy Birgel—Carola Hohn—Mady Rahl
Naujausia vokiška apžvalga.

STEAMBOAT INN
ALMA KASMOČIŪTĖ, Vedėja

ĮVAIRIAUSI GĖRIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
SALĖ ĮVAIRIOMS PROMOGOMS
DIDELIS IR GRAŽUS SODAS PIKNIKAMS.

Alma Kasmočiūtė

89-91 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, L. I.
Telefonai
Greta Neck 2-1546 (Biznio)
Geat Neck 2-3389 (Namų)

PROGA
— Be pinigų tapti biznierium —
Parduodama ar išnuomojama
BARAS ir RESTAURANAS
(su pilnu leidimu (laisnėm)
Biznis su mūriniu namu, tirštai apgyventoje apylinkėje
Pinigų įnešti nereikia
Patsai biznis išsimokės arba savininkas sutinka sąžiningam žmogui perleisti ant nuošimčių išsimokėjimui dalimis kas mėnesį.
Smulkesnių informacijų kreiptis: JUOZAS LUGAUSKAS,
426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN 11, NEW YORK

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

AR ŽINOTE, KAD —

Jūsų laikraštis gali normaliai eiti tik tada, kai laiku užsimokėsite savo prenumeratą,

nes —

a) popierio skolon niekas neduoda,
b) darbininkas be atlyginimo nedirba ir
c) paštas dykai laikraščio nesiunčia,

todėl,

neatidėliodami siųskite savo prenumeratą ir patarkite kiekvienam tai padaryti.

Be to—

tapkite laikraščio geradariu—rėmėju, prie prenumeratos pridėdamas dolerį—kitą laikraščio patobulinimui

Nelaukite rytdienos,

bet šiandien pat imkite voką ir pasiųskite žemiau pridėtą atkarpą su pinigais.

VIENYBĖS kaina metams

Jungtinėse Valstybėse $5.00
Kanadoje ir kitur $6.00

VIENYBĖ
412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo prenumeratą $.....
Už naują skaitytoją ..... $.....
Laikraščio parėmimui $.....
Viso .....

Mano vardas .....
Adresas .....
.....

PAS MUS

Inž. S. Giedrikis su žmona atostogų metu Maine valstybėje buvo gana sunkiai sužeisti automobilio nelaimėje.

E. Kupreviičiūtė, žinoma smuikininkė, šiomis dienomis įtekėjo už dr. V. Bergo, marijampolečio, praktikuojančio vienoje New Yorko ligoninėje.

Plk. Kazys Grinius, Amerikos Balso pareigūnas Miunchene, turėjo dvi sunkias vidurių operacijas. Pulkininkas tebėra ligoninėje.

Jonas Budrys, genkonsulas, V. Sidzikauskas, LLK pirmininkas, su žmonomis atostogauja SLA vasarnamy, Atlantic City, N. J.

Jievai Trečiokienei ir jos vyrui Albinui, išvykstantiems į Europą, Poliai, Budd Lake, N. J., ir Garoliai, Verona, N. J., buvo surenkę atsisveikinimo pobūvius.

St. Barzdukas, Bendruomenės valdybos pirmininkas, specialiai atvykęs iš Clevelando, šį šeštadienį, rugsėjo 10 d. 6 v. v. Apreiškimo parapijos salėje kalbės apie B-nės valdybos projektus ir darbus.

J. Valakas, V. Alksninis, J. Kiaunė ir kiti buvo nuvykę į Mansfield Center, Conn. pasveikinti žinomą visuomenės veikėją Vincą Aksinį jo 70 metų amžiaus sukakties proga.

Prof. M. Biržiška persikėlė į savo namus, 1120 S. Magnolia Ave., Los Angeles 6, Cal.

J. Šlepetys, Bendruomenės Tarybos pirmininkas, šį šeštadienį, rugsėjo 10 d. 6 v. v. Apreiškimo parapijos salėje, kartu su S. Barzduku, padarys pranešimą apie Bendruomenės reikalus.

Al. Deikus, Piliečių Klubo tarnautojas, su žmona atostogauja Pennsylvanijos valstybėje.

A. Višinskas, ilgametis Vienybės skaitytojas, pasveikęs po ilgesnės ligos, savo atostogas praleido pas vaikus Long Island.

Lionė Jodytė (Matews) šį sekmadienį, rugsėjo 11 d. 2,30 v. p. p. didžiojoje Central Park programų aikštėje dainuos naujųjų Amerikos piliečių įvesdinimo iškilmių programoje. Solistė dainuos prancūziškai ir angliškai.

Bronius Liogys, buvęs Vienybės linotipininkas, neperseniai susituokė su Regina Dailydaitytė iš Easthamton, Mass.

Julius Jacyna, Operetės choro sekretorius, praneša, kad choro repeticijos vyksta penktadieniais 8 v. v. Piliečių Klusalėje. Ten pat šokėjų repeticijos būna 7 v. v.

J. Karvelis, žinomas Chicagos prekybininkas, lankėsi New Yorke. Ta proga verta pranešti, kad J. Karvelis ruošiasi išleisti pilną Vaižganto raštų rinkinį.

J. Zaliauskas, buvęs J. Maldučio partneris, įsigijo didžiulę automobilių taisymo dirbtuvę, esančia 90-30 43rd Ave., Elmhurst, L. I., N. Y. Telefonai: Illinois 7-1400 ir Illinois 7-1437.

Prieinama kaina išnuomojamas butas, keturi šviesūs kambariai ir virtuvė, be centralinio šildymo. Kreiptis: 403 Chauncey St. Brooklyn 33, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

Edvardas Lietuvnikas lankėsi vakaruose

Edvardas Lietuvnikas, buvęs vaistininkas, o dabar laikąs žaislų ir atvirukų krautuvę Bedford Ave. ir N. 7th Stė kampe, daugiau kaip mėnesį laiko praleido, lankydamas vakarinės valstybes. Nuvykęs su vaikais į S. Dakotą, Edvardas Lietuvnikas tarp kita ko aplankė didžiausią Amerikoje aukso kasyklą, kur tebedirba daugiau kaip 3.000 žmonių. Edvardas parsivežė "auksinių akmenų", iš kurių specialiomis mašinomis imamas auksas. Pasirodo, aukso valymo procesas yra nelengvas ir gana brangiai kaštuoja. Iš 100 svarų akmens gauna tik apie 17 dolerių vertės aukso. Korporacija, kuri finansuoja aukso kasimą, ten pat vietoje turi savo dirbtuves įrankiams gaminti.

Važiuojant per Yellowstone parką, kuris užima 2,142,720 akrų plotą ir tęsiasi per tris valstbės, Wyoming, Idaho ir Montana, Lietuvniko vaikams ypač patikusios meškos, kurios "draugiškai" sustabdo automobilius ir prašo maisto. Kai kur meškos net su savo vaikais susėda ant kelių ir automobilistams leidžia pravažiuoti tik tada, kai jie pašeria meškiukus. Meškos ėda tik tada, kai jų vaikai būna pašerti...

Edvardas Lietuvnikas, aplankęs daugybę nuostabių gamtos atžvilgiu vietovių vakaruose, grįžo į Brooklyną, patenkintas savo kelione ir atostogomis.

Lietuviška Galerija Great Neck, L. I.

Pirmoji Lietuviška Galerija Amerikos lietuvių istorijoje atidaroma šį šeštadienį rugsėjo 10 d. nuo 3 iki 8 val. Great Necke, 77 Steamboat Road, kuris lengvai pasiekiamas nuo Northen Blvd. kiek pavažiavus už Flushing.

Lietuviams keliantis iš Brooklyno ir New Yorko į Nassau County Great Necke kuriasi lietuviška kolonija. Yra įsikūrusi stipri LB organizacija, Vyčiai, gyvena eilė žurnalistų, veikėjų.

Galerija pirmojon parodon yra pakvietusi jauniausios lietuvių kartos dailininkus: Aleksą Belapetrevičių, Grožvydą Botyrių, Albiną Elskų, Aleksandrą Kašubienę, Praną Lapę, Žibuntą Mikšį, Romą Viesulą ir Eleną Urbaitytę. Jie išstatys tapybos, grafikos ir keramikos darbus, įvairiuojančių savo pobūdžiu ir kainomis.

DRAUGIŠKOS RUNGTYNĖS

Rugsėjo 10 d. 8 val. vakare, Lietuvių Sporto Klubo aikštėje (New Farmers Oval) įvyks draugiškos rungtynės su Blauweiss Gotschee. Rungtynės įvyks elektros apšviestoje aikštėje. Kviečiama visi sporto bičiuliai ir lietuviškoji visuomenė gausiai atsilankyti. 6 val. žais abiejų klubų rezervinės komandos. Komandos išeis į aikštę pilnoje pirmenybių sudėtyje, todėl rungtynės žada būti tikrai įdomios. **V. K.**

Visais draudimo reikalais kreipkitės į draudimo atstovą

JUOZĄ ANDRIUŠĮ

Galite apdrausti savo namus, baldus, automobilius nuo ugnies ir įvairių rūšių atsakomybes, savo brangenybes ir kitą asmeninį turtą — nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos. Gyvybės apdraudimas žinomoje **Travelers Co.**, Hartford, Conn. Gausite gerą ir sąžininga patarnavimą gerose, pirmaeilėse apdraudimo įstaigose. Kreipkitės adresu:

JUOZAS ANDRIUŠIS,
238 Leonard St. Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-8247.

Kasdien nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Šeštadieniais nuo 10 v. r.

Mokslo metų pradžia

Apreiškimo parapijos mokykloje mokslo metai prasideda rugsėjo 12 d. Klebonui kun. N. Pakalniui vadovaujaujant ir globojant, kartu su reguliariomis pamokomis pradedamas ir lituanistinių dalykų dėstymas. Kaip anksčiau taip ir šiais metais lituanistinius dalykus mokys V. Jocienė ir D. Kunsaitė, tikybą lietuvių kalba — kun. Račkauskas.

Klebonas kun. N. Pakalnis yra sudaręs palankias sąlygas lankantiems šią mokyklą mokiniams mokytis lituanistinių dalykų.

Kada visų taip sielojimasi lietuvybės išlaikymu, mes lietuviai tai turėtume gerai suprasti ir įvertinti leidžiant savo vaikus mokytis gimtosios kalbos.

Lituanistinės grupės tėvų komitetą šiuo laiku sudaro: pirm. — J. Andriušis, sekr. V. Dubauskas, ižd. — A. Jokelaitis. Buvęs komiteto pirmininkas K. Vasiliauskas baigiantis mokslo metams iš komiteto pasitraukė.

Aptarimui svarbių mokyklos reikalų komitetas yra numatęs sušaukti mokinių tėvų susirinkimą rugsėjo 25 d. 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Tėvams tuo reikalu bus išsiuntinėti pranešimai.

Komitetas prašo visus tėvus susirinkime dalyvauti.

Tėvų Komitetas

JAUNIMO STOVYKLA

Dviejų dienų jaunimo stovykla įvyks šį savaitgalį, rugsėjo 10-11 dienomis Loon Pond Camp, netoli Loherville, Mass., Cape Cod pusėje. Yra kviečiami visų šakų skautai ir skautės virš 16 m. amžiaus ir jaunuoliai, nepriklausą skautų organizacijai.

Stovyklos mokestis $3.50.

Stovyklos metu yra pakviesti skaityti paskaitas prof. Ig. Končius, dr. Vyt. Čepas ir prof. V. Biržiška. Be to, į skautų vyčių kalbės šio rajono skautų vyčių skyriaus vedėjas Vyt. Pileika. Didžiausią stovyklavimo dalį užims sportinės varžybos. Šalia jų stovykloje bus šokiai ir laužai.

Stovyklautojų naudojimui yra gauta palapinės, lovos su čiužiniais, laiveliai ir įvairių sporto šakų reikmenys.

Stovyklavietė yra prie 18 kelio. Reikia privažiuoti Loheville Town Hall, o nuo ten pasukti Precinet gatve.

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

ŠVIESOS IŠVYKA

Rugsėjo 18 d., sekmadienį, Šviesos samb. New Yorko skyrius rengia vienos dienos iškylą į Philadelphiją. Šviesiečiai ir jų draugai aplankys istorinės vietas, kaip Independence Hall, City Hall ir t. t. Be to, vadovaujant šviesiečiams menininkams, apžiūrės Meno Muziejų.

Išvyksta sekmadienį 8:30 v. ryte nuo J. Ginkaus krautuvės.

A. S. Trečiokas, Balfo iždininkas, rugsėjo 14 d. Independante laivų su žmona išvyksta į Europą. Kartu su Trečiokais vyksta Izabelė Dilienė, Biežiai ir Bačiūnai.

PARDUODAMA:

Woodhavene 2-jų aukštų 1-no buto namas su įrengtu pusrūsiu ir salkom, aliejum šildomas, visai atskiras, vaisių sodas. Kaina $16,000. Grynais $11.000.

2-jų butų namas su šildymu, 6 ir 5 kambariai. Kaina $15,000 išsimokėjimui.

3-jų butų namas, aliejum šildomas, 5 ir 5 su puse kambarių, o salkose 3 kamb., 2-iem mašinom garažas. Kaina $20,500.

Richmond Hill 2-jų aukštų 1 buto namas, visai atskiras, su veranda, alieju šildomas, garažas. Kaina $12,600. Grynais $4,000.

4-rių butų namas, aliejum šildomas. Kaina $19,000.

Queen Village 2-jų aukštų 1 buto namas, visai atskiras, labai gražus, 2 garažai, didelis sklypas. Kaina $17,000.

Ozone Park 2-jų butų mūrinis namas su salka ir įrengtu pusrūsiu uždara veranda, aliejum šildomas. 2-iem mašinom garažas. Kaina $16,000 Grynais $11,000. Kreiptis:

JUOZAS GRABAU,
227 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y. STagg 2-7525.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS
SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.
•
Vyt. BELECKAS
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais.
Šiuos tikrus, lietuviškos gamybos, sūrius Petras Lisauskas pristato visoms krautuvėms rytinėse valstybėse.
Gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.
Lietuviški sūriai, kurių Petras Lisauskas pataria tuojau užsisakyti, turi visas tas teigiamas kokybes.
Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų, kiaušinių.
Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.
Petras Lisauskas lietuviškus sūrius reguliariai pristato šiems savo atstovams: V. Abeciūnas, New Britain, Conn. ir Boston Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS
Lietuviškų sūrių Atstovybė Rytinėse Valstybėse
64-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.
Telefonas TW 4-8087

Vienintelė tokia graži ir didelė vasarvietė Long Island
SAYVILLE SHORE CLUB
HANDSOME AVENUE SAYVILLE, L. I. "Pačiame pajūryje"
SAyvile 4-2050
Vasarnamis su 120 kambarių. Gali nakvoti apie 300 asmenų. Restoranas su baru ir šokių bei pramogų salėmis. Geriausios rūšies maistas pusryčiams, pietums ir vakarienei. Įvairiausi gėrimai. Čia pat po jūsų kojomis jūra su puikiausiu paplūdimiu. Restoranas, baras ir salės tiesiog ant vandens. Plačiausios galimybės pavieniams vasarotojams, šeimoms, bet BE MAŽŲ VAIKŲ ir grupėms. Atskiros salės susirinkimams ir t. t. Gretimame parke įvairios rūšies sporto žaidimai: tenisas, šaudymas strėlėms, basketbolas, ping pong, golfas, pasagų mėtymas, jodinėjimas, plaukiojimas laivais ir laiveliais. Kas vakarą orkestras ir šokiai. Vasarvietė turi savo šokių ir plaukiojimo instruktorius. Talentų kontestai. Visa tai tik 55 mylios nuo New Yorko ir lengvai pasiekiama automobiliais arba traukiniais iš Pennsylvania stoties. Norintieji vasaroti arba tik savaitgalį praleisti, prašomi iš anksto rezervuoti vietas, kreipkitės laiškais arba telefonu. Nesigailėsite atvykę.
SAYVILLE SHORE CLUB
SAYVILLE, L. I.

Misiūnų Degtinės Krautuvė
RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y
VIrginia 3-3544

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
3% A YEAR
A quarterly divident at the above rate is anticipated for the quarter beginning July 1. 1955 based on the continuance of satisfactory earnings.
Deposits made on or before 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.
THE Kings County SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

GR. 3-9865
GLENN'S RESTAURANT CABARET-BAR
CABARET — BAR
CH. GLENN, Sav.
Čigonų muzika — dainos — baletas. Kas naktį šokiai su čigonų europišku orkestru iki 3 val. ryto.
GERIAUSI VALGIAI — ŽEMOS KAINOS
219 2nd Ave. (cor. 14th St. New York City

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užeigų Brooklyne
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač geraį žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLOKIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Laven teatro)

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vakarais muzika prie baro.
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
80 ST. MARKS PLACE, (8th St. ir 1st Avenue) NEW YORK, N. Y. GRamercy 7-9765